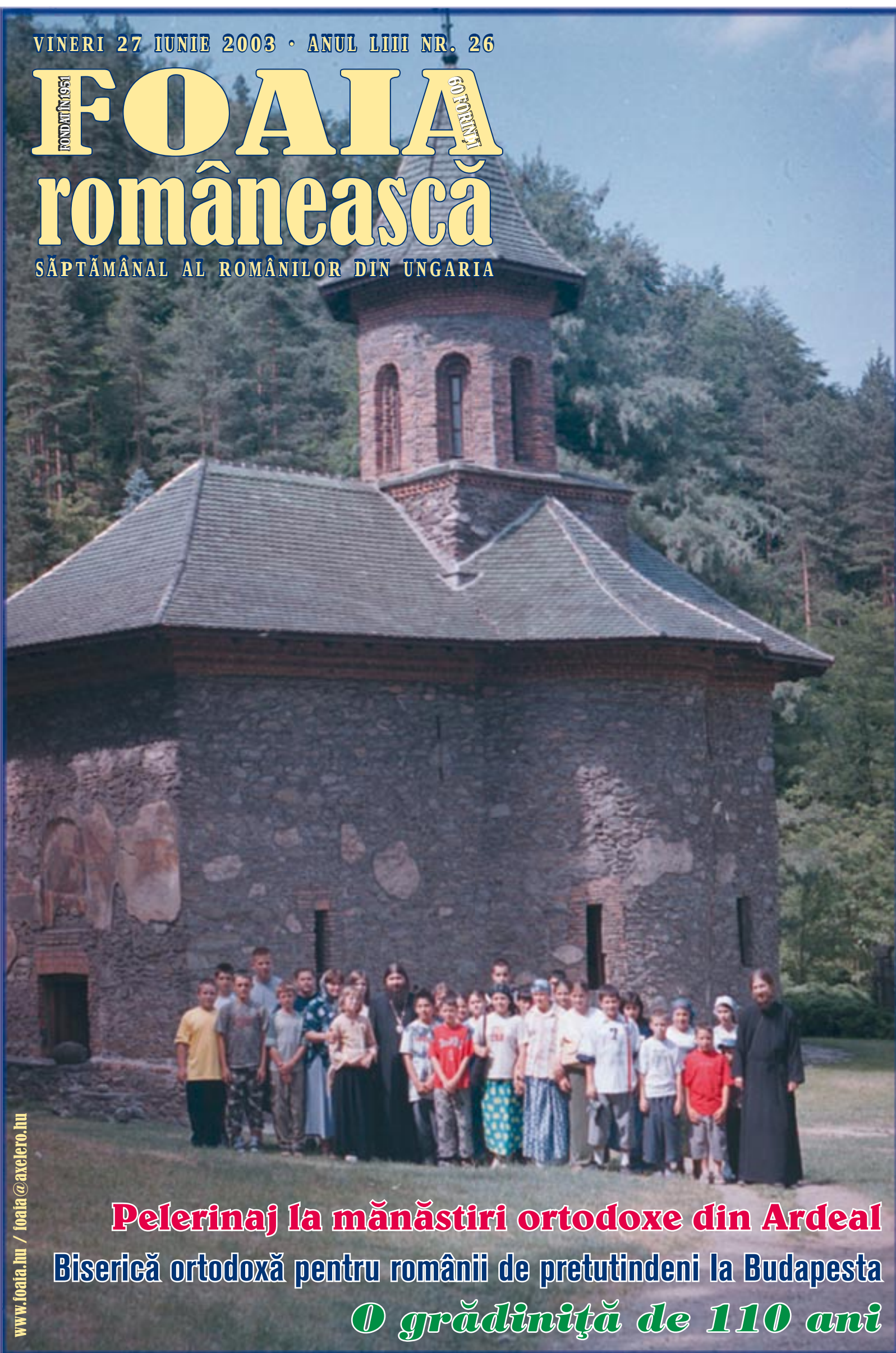

VINERI 27 Iunie 2003 • ANUL LIII NR. 26

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Pelerinaj la mănăstiri ortodoxe din Ardeal
Biserică ortodoxă pentru românii de pretutindeni la Budapesta
0 grădiniță de 110 ani

CALENDAR ORTODOX

30 iunie, luni – † Soborul Sf. 12 Apostoli; † Sf. Ierarh Ghelasie de la Râmpeți.

1 iulie, marți – † Sf. Ierarh Leontie de la Rădăuți. Sf. Tămăditori fără de arginți Cosma și Damian;

2 iulie, miercuri – † Așezarea în raclă a cinstului veșmânt al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu în Vlaherne; † Binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt.

3 iulie, joi – Sf. Mc. Iachint; Sf. Anatolie, Patriarhul Constantinopolului.

4 iulie, vineri – Cuv. Andrei, Arhiepiscopul Cretei; Cuv. Marta.

5 iulie, sâmbătă – † Cuv. Atanasie al Atonului; Cuv. Lampadie; Sf. Mc. Ciprian.

6 iulie, duminică – Cuv. Sisoe cel Mare; Sf. Mc. Lucia; Sf. Arhip și Filimon.

Citatul săptămânii

„Datinile, poveștile, muzica și poezia sunt arhivele popoarelor. Cu ele se poate oricând reconstitui trecutul întunecat.”

Alecu Russo (1819–1859)

AGENDĂ

30 iunie

1900 – s-a născut *Gheorghe Vrâncanu*, matematician, doctor honoris causa al Universității din Bologna și al Universității din Iași, membru al Academiei Române, creator al școlii românești de geometrie diferențială modernă.

1 iulie

1834 – după obținerea aprobării, la 1 iulie 1834, credincioșii din *Orașul Mic Românesc din Giula* au început construirea bisericii ortodoxe pe teritoriul cimitirului lor.

1902 – revista lui Iosif Vulcan, „Familia”, apare bilunar la Oradea.

1917 – moare, la București, *Titu Maiorescu*, critic literar, estetician și om politic, fondatorul și conducătorul cnaclului Junimea și al revistei „Convorbiri literare”, părintele spiritual al lui Mihai Eminescu.

2 iulie

1504 – a murit domnul Moldovei, *Ștefan cel Mare*, personalitate marcantă a Evului Mediu românesc.

1566 – s-a stins din viață medicul francez *Nostradamus*, cunoscut în urma profețiilor sale.

3 iulie

1819 – prima bancă de economii din SUA (Bank of Savings, NYC) își deschide porțile.

1883 – s-a născut scriitorul ceh *Franz Kafka*.

4 iulie

1790 – s-a născut *Sir George Everest*, inginerul militar geodez, șeful Serviciului Geodezic al Indiei, care va împrumuta numele său celui mai înalt vârf de pe Terra – Chommlungma.

1864 – decret domnesc privind înființarea *Universității din București*. Primul rector a fost juristul Gh. Costa-Foru.

5 iulie

1853 – la editura pariziană „De Soye et Bouchet” apare volumul „*Doine și Lăcrimioare*” de Vasile Alecsandri, unul dintre cele mai importante din întreaga creație poetică a bardului de la Mircești. „Doinele” lui Alecsandri sunt primele poezii de inspirație folclorică din literatura română.

6 iulie

1600 – *Mihai Viteazul*, ca „Domn al Țării Românești și Ardealului și a toată Țara Moldovei” consemnează într-un hrisov prima unire a celor trei țări.

Activități religioase finanțate de Fundația pentru Minorități

Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” a decis recent asupra finanțării unor programe culturale inițiate cu scopul lărgirii activităților religioase în limba maternă. Pe această cale, Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria primește 230.000 forinți pentru organizarea sărbătorii hramurilor Catedralei Sf. Nicolae din Giula și al mănăstirii ortodoxe din Săcal, precum și pentru sărbătorirea Sfinților

Apostoli Petru și Pavel. Apatenii au obținut în total 170.000 forinți pentru organizarea vizitei copiilor la Catedrala Sf. Nicolae din Giula, pentru un pelerinaj la mănăstiri din România și pentru acoperirea unor cheltuieli legate de viața religioasă a localnicilor. Pentru comunitatea baptistă din Micherechi s-au asigurat 100 de mii de forinți în vederea subvenționării participării tinerilor la tabere biblice de tineret în România. Asociația Românilor din

Bătănia a primit 100 de mii de forinți pentru organizarea excursiei la mănăstiri din România, iar Autogovernarea românească din sectorul III al Budapestei a obținut 50 de mii de forinți, contribuție la cheltuielile vizitei unui grup de români din capitala Ungariei la credincioșii din comuna Micherechi. (Informații suplimentare despre aceste subvenții găsiți în pagina web a Fundației: web.axelero.hu/mnekk, precum și la redacția Foii românești.)

-fr-

Fonduri pentru funcționarea Institutului de Cercetări

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria primește de la Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” (MNEKK) 1.150.000 de forinți pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare pe anul 2003. Subvenția a fost obținută pe bază de concurs și doar o jumătate din acest fond poate fi folosită pentru cheltuieli direc-

te de funcționare. Prestigiosul Institut, împlinind în acest an un deceniu de la înființare, își adună și în prezent fondurile indispensabile pentru funcționarea zilnică, participând la fel de fel de concursuri. Subvenția asigurată acum de MNEKK acoperă doar o mică parte a cheltuielilor reale ale Institutului de Cercetări.

-an-

Românii din Budapesta în vizită la Micherechi

Autogovernarea Românească din sectorul III și Societatea Culturală a Românilor din Budapesta organizează pe 28 iunie, sâmbătă, o excursie la Micherechi. La această vizită vor participa aproximativ 50 de români grupați în jurul SCRB, cu scopul de a cunoaște planu-

rile și preocupările miche-rechenilor.

Ca atare, românii din Capitală vor să vadă o gospodărie cu folii de la Micherechi, dar și instituțiile din loc, precum biserica ortodoxă română, școala generală, grădinița și primăria.

-cozma-

Ziua satului la toamnă

Tradiționala zi a satului de la Otlaca-Pustă va fi amânată până în toamnă. De obicei, în luna iunie se ține în sătulețul bichișean ziua satului, dar din cauza lipsei de surse a primă-

riei, conducerea satului a decis ca acest program să fie amânat până în luna septembrie. Până atunci se planifică și realizarea unui volum care să prezinte istoricul satului.

Gojdu în presa vremii

Societatea Culturală a Românilor din Budapesta, împreună cu Autogovernarea Românească din sectorul XI, pe data de 4 iulie, sâmbătă, organizează un cnaclu literar-cultural cu titlul „Emanuil Gojdu în presa vremii”. Programul este sprijinit de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” și de Autogovernarea Românească din sectorul XI. Manifestarea găzduită de Hotelul „Hadik” din Budapesta va începe la ora 17.00.

V. Cozma

Serbare Kossuth-Bălcescu la Seghedin

Autoconducerea Română din Seghedin vă invită la aniversarea prilejuită de semnarea, la 14 iulie 1849, de către Kossuth Lajos și Nicolae Bălcescu, a Proiectului de împăcui-re dintre români și unguri. În ziua de 13 iulie, la ora 18.00, vor fi depuse coroane de flori la placa memorială Kossuth-Bălcescu din piața Klauzál, după care la restaurantul Kálmán (Aleea Hattyas nr. 19), va fi rostită o scurtă cuvântare, urmată de o recepție.

I. K.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Pelerinajul copiilor din Micherechi la mănăstirea Prislop
(Foto: Zoltan Ruja)

O grădiniță de 110 ani din Giula

Orașul Mare Românesc din Giula este un cartier cochet în apropierea cetății. Imaginea acesteia este dominată de case care trădează bunăstarea localnicilor. Pe o străduță îngustă a cartierului, într-o curte dominată de verdeață, se ascunde cu discreție o grădiniță. Vizavi de ea, un azil de bătrâni, cele două instituții parcă simbolizând că suntem trecători pe această lume. Vineri după masă, în umbra arborilor din curtea grădiniței bănci și scaune înconjoară o scenă improvizată, cineva verifică calitatea sunetului unei stații de amplificare. Se adună lumea îmbrăcată de sărbătoare, prin vântul de vară se strecoară fragmente de discuții în două limbi. Deodată apar sărbătorii. Conduși de mână, intonează alături de educatoare și doici, o melodie despre faptul că suntem diferiți și este bine așa. În acest moment, și peste drum se oprește viața și se îndreaptă priviri curioase spre alaiul din curte. Grădinița din Orașul Mare Românesc împlinește 110 ani de existență, în momentul deschiderii ei nici bătrânii din azil nu văzuseră încă lumina zilei.

În 1893, edilii orașului Giula au înființat trei grădinițe, reprezentând primul pas al unei rețele de instituții preșcolare care astăzi cuprinde zece grădinițe presărate prin oraș. Acum 110 ani, cele trei instituții de pionierat se aflau în cele trei cartiere ale Giulei: în Orașul românesc, în cel nemțesc și în cel unguresc. „În grădinița din Orașul românesc în acest mai bine de un secol, fără întrerupere s-au ținut activități și în limba română cu toate că instituția a funcționat în trei locuri, cea mai lungă perioadă aflându-se – din 1893 până în 1951 – pe strada Rövid”, aflăm de la conducătoarea instituției, *Cornelia Taga Mihăiescu* care după ce i-a salutat pe oaspeții adu-

nați la serbare, a schițat și istoricul grădiniței.

A urmat un program bilingv al actualilor și foștilor copii de grădiniță. În rândul publicului se aflau și câteva educatoare pensionare care, pe vremuri, au contribuit la educarea actualilor părinți. Buchetele de flori oferite de preșcolari educatoarelor de altă dată au ajuns la destinație însoțite de câte o lacrimă strecurată prin colțul ochilor celor care astăzi sunt și ei părinți. După dansurile, cântecele, melodiile interpretate la instrumente și poeziile tinerilor și ale celor mici, ca un semn de recunoștință, conducerea grădiniței sărbătorite a fost felicitată din partea celorlalte instituții pentru preșcolari din Giula.

Apoi a urmat dezvelirea plăcii memorială, efectuată de primărița dr. *Perjési Klára*, și de reprezentatul autogovernării românești din Giula, dr. *Gheorghe Ruja*. Cei doi au subliniat importanța acestei instituții care împlinește un rol important și în viața comunității românești care trăiește în această zonă. Discutând după serbare, în curtea aranjată și îngrijită a grădiniței, conducătoarea instituției ne-a mai povestit că cea mai mare bucurie pentru dânsa este că, la ora actuală, jumătate din cei aproape o sută de copilași de care se îngrijesc sunt înscrși în cele două grupe românești. *Cornelia Taga Mihăiescu* este prima directoră româncă a instituției

și este mândră de realizările din ultimele două decenii, perioadă în care grădiniței a reușit să angajeze cinci educatoare române.

Cu actualele condiții de la grădinița din strada Galamb și părinții sunt mulțumiți. Fie că sunt români sau maghiari aceștia contri-

buie pe rând, așa cum își permite fiecare, la susținerea locului în care pruncii lor își petrec săptămâna. Grijă cu care sunt înconjurați copiii din Orașul Mare Românesc e vizibilă în fiecare colț al instituției. Mobilier și jucării noi, decoruri dominate de galben și al-

bastru, balansoare, tobogan, leagăne înconjurat de covoare de cauciuc se ascund în umbra arborilor, în mijlocul unui gazon proaspăt tuns. De peste drum, privirile bătrânilor din azil sunt un amestec al invidiei și al blândeții.

Ștefan Crâsta

Conducerea Grădiniței din strada Galamb aduce mulțumiri Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”, meșterului pietrar *Csőke Péter*, lui *Ioan Ruja*, întreprinzătorului *Szucsik László*, pirotehnicianului *Leskovics István* și *Mariei Marc*. Fără ajutorul acestor sponsori, serbarea dedicată împlinirii a 110 ani de la deschiderea porților grădiniței, nu ar fi avut loc.

Conducerea Grădiniței

Foto: Aurel Papp

Reducere de ministere în România

Foto: Rompres

Componența noului guvern român

Premierul **Adrian Năstase** a anunțat la începutul săptămânii trecute noua formulă a Guvernului, care este compus din 14 ministere, în loc de 23. Noul Executiv are în componență, pe lângă primul-ministru, 15 miniștri și 6 miniștri delegați, în total 22 de membri, față de 27 de membri, câți a avut echipa guvernamentală care a funcționat până în prezent.

Structura noii formule guvernamentale arată astfel: Ministerul Afacerilor Externe, condus de **Mircea Geoană**; Ministerul Integrării Europene, **Hildegard Puwak**; Ministerul Finanțelor Publice, **Mihai Tănăsescu**; Ministerul Apărării Naționale, **Ioan Mircea Pașcu**; Ministerul Administrației și Internelor, condus de **Ioan Rus** – de precizat aici că fostul ministru al administrației, **Octav Cozmâncă**, va ocupa

în PSD funcția de președinte executiv și se va implica în pregătirea partidului pentru alegerile de anul viitor. Ministerul Justiției va fi condus și în viitor de **Rodica Stănoiu**, Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, de **Elena Dumitru**. Ministerul Economiei și Comerțului, condus de **Dan Ioan Popescu**; Ministerul Agriculturii, Pădurilor, Apelelor și Mediului, de **Ilie Sârbu**; Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, de **Miron Mitrea**, iar Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, de **Alexandru Athanasie**, în locul **Ecaterinei Andronescu**; Ministerul Culturii și Cultelor, **Răzvan Theodorescu**; Ministerul Sănătății, **Mircea Beuran**; Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, **Dan Nica**, iar ministru pentru coordonarea Secretariatului General al Guvernului rămâne **Petru Șerban Mihăilescu**. De asemenea, sunt și șase posturi de miniștri delegați. Astfel, ministrul delegat pentru coordonarea autorităților de control, **Ionel Blănculescu**; ministrul delegat, negociator șef la UE, coordonator al autorităților de reglementare, **Vasile Pușcas**; **Acsinte Gaspar** se va ocupa în continuare ca ministru delegat pentru relația cu parlamentul; **Gabriel Oprea**, actualul prefect al Bucureștiului va fi ministru delegat pentru administrația publică; **Marian Sârbu**, fost ministru al muncii și solidarității sociale, se va ocupa de relațiile cu partenerii sociali și mai este un post de ministru delegat pentru comerț, ocupat de **Eugen Dijmărescu**. Validarea noii formule guvernamentale de la București a avut loc joi, la 19 iunie.

Rompres

Ungaria nemulțumită

În opinia Ungariei, Uniunea Europeană are nevoie de o constituție care să elimine sistemul organizatoric destul de complicat al uniunii, dar care să corespundă din punct de vedere al eficienței și echității – a declarat recent premierul ungar. Aflat la reuniunea la vârf a UE de la Atena, **Medgyessy Péter** a interpretat ca o lipsă faptul că în proiectul Constituției UE nu se amintește nicăieri de drepturile colective ale minorităților.

A fost aprobată legea subvenționării sferei civile

În ultima zi de lucru din ajunul vacanței de vară, Parlamentul din Budapesta a votat legea finanțării organizațiilor civile. Începând de anul viitor, bugetul țării va asigura fonduri garantate pentru îmbunătățirea condițiilor de funcționare a asociațiilor și fundațiilor, angajându-se la dublarea sumei provenite din 1% din impozitul personal, oferit de cetățenii țării pentru diferitele organizații civile. În 2003, au fost oferite de că-

tre contribuabili 6 miliarde de forinți. În ultimii doi ani, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU), organizație civilă cu o vechime de mai bine de o jumătate de secol, a primit în jur de 200 de mii de forinți din partea susținătorilor. Subvenția a fost cheltuită pentru sprijinirea activității corurilor din Apateu și Giula, precum și pentru finanțarea participării tinerilor la studii în România.

-ștf-

Coaliția Românilor din Ungaria își continuă activitatea

După înființarea Coaliției Românilor din Ungaria, care a avut loc în luna martie a anului curent, președintele acestei organizații a ținut prima ședință pe 21 iunie. Despre ultimele trei luni și despre deciziile aduse la întrunirea de sâmbătă trecută i-am cerut prezidențului care să satisfacă **dr. Gheorghe Ruja**.

– În agenda primei ședințe a prezidiului, care a fost ales deja la constituirea Coaliției, au figurat mai multe probleme. Ne-am pregătit programul de muncă, am propus stabilirea coaliției a Adunării Generale, am întocmit un comunicat de presă și am hotărât data ședinței Adunării Generale. Decizii definitive nu s-au luat, fiindcă prezidiul se va întâlni din nou la data de 1 septembrie. Dar am discutat despre atitudinea Coaliției față de celelalte organizații românești, inclusiv față de românii veniți din România. Am vorbit despre situația minorităților din Ungaria, în general, dar, bineînțeles, în primul rând despre problemele minorității noastre. Am mai vorbit despre posibilități și concursuri prin care am putea face rost de subvenții.

– Care este acum relația și atitudinea Coaliției Românilor din Ungaria față de Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria? S-a discutat și despre asta la ședința prezidiului?

– Atitudinea Coaliției față de AȚRU este una hotărâtă, și nu de noi. AȚRU – vrem, nu vrem – pe noi, pe fosta Grupare Alternativă, din care a luat naștere apoi Coaliția Românilor din Ungaria, ne-a pus în opoziție. Deși, noi și atunci am spus că nu dorim să fim opoziția Autogovernării, singura noastră dorință a fost ca să se creeze o Adunare Generală pe baza unor principii care să satisfacă

cerințele majorității românilor din Ungaria. Nu așa s-a întâmplat, și mulți români au renunțat să ia parte în această muncă. Astfel, nu ne mai rămâne decât să fim în opoziție, dar am vrea să devenim o opoziție constructivă. A fi „constructiv” pentru noi nu înseamnă același lucru ca și pentru președintele **Traian Cresta**, și anume „vreți sau nu vreți, faceți ce zicem noi”. Pentru noi, gândirea constructivă înseamnă să avem propuneri și remedii când observăm că ceva afectează comunitatea noastră.

– Ați vorbit și despre românii veniți din România. La Budapesta și ei s-au organizat într-o asociație proprie, ai cărei membri în majoritate sunt români imigranți.

– Știm despre situația din Budapesta și despre asociația pe care ai menționat-o, dar momentan nu avem relații oficiale cu ei. Coaliția este deschisă pentru fiecare român din Ungaria, care dorește să colaboreze cu noi și care vrea să muncască pentru adevăratul scop al comunității noastre.

– Parlamentul Ungariei, împreună cu conducătorii minorităților, planifică modificarea Legii Minorităților. La acest capitol, Coaliția Românilor din Ungaria cu ce poate contribui?

– Am declarat că vrem să colaborăm și noi la această muncă. Deocamdată, Parlamentul și-a manifestat doar intenția de a modifica această lege. Totuși, sperăm că în noua lege vor figura și propunerile noastre.

Victoria Cozma

**Prima pagină web
despre românii din Ungaria**
Informații, știri, adrese, date utile

Internet: www.romanul.hu
E-mail: uniunea@romanul.hu
Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
Editura NOI

Impresii pe marginea unei călătorii în Republica Moldova

În drum spre capitala Moldovei, citeam în avion, într-un ziar: „...în instituțiile bugetare, salariul mediu a constituit 655 lei, iar în sfera nebugetară 986 lei. Salariul mediu al agricultorilor și silvicultorilor a fost în luna aprilie de peste 355 lei, medicii au fost retribuiți în medie cu 541 lei, iar salariul mediu al pedagogilor a fost de 571 lei. Cel mai mare salariu a fost înregistrat în sfera financiar-bancară – 3.210 lei.”

„Cetățenii moldoveni care muncesc peste hotare au adus, în anul 2002 în R. Moldova aproximativ 400 milioane USD, 50 milioane fiind depuse în conturi valutare... Oficial, peste hotare se află aproximativ 600 mii de cetățeni ai R. Moldova.” Apoi am aflat că un dolar echivalează cu 14 lei. În drum de la aeroport spre centrul Chișinăului, la o pompă de benzină, am văzut că benzina este cam 6 lei și am socotit repede că Moldova, având 4 milioane de locuitori, o treime a populației active trebuie să lucreze în străinătate. Imagine rapidă...

În schimb, la fața locului omul s-a confruntat cu o altă realitate: Chișinăul, capitala Moldovei, are o ținută europeană, este un oraș curat, cu parcuri îngrijite, cu o circulație intensă, bulevarde pline cu mașini occidentale, câteodată și cu un Mercedes 600 sau Audi A8, cu un sistem original de transport bazat pe taximinibus privat, cu magazine pline cu diverse mărfuri aduse și din străinătate. Omul străzii este îmbrăcat cu gust, peste tot numai și numai oficii de schimb valutar.

Ideea europenismului i-a călăuzit și pe organizații Forumului Internațional „Radioul secolului XXI. Pământul oamenilor – casa omenirii”, deoarece deviza celui de-al doilea forum – organizat la Chișinău între 31 mai–5 iunie – a fost: „Unitate prin diversitate”. La invitația Companiei Publice „Tele-radio Moldova” au participat jurnaliști din Moldova, Rusia, România, Ungaria, Polonia, Ucraina, Belarus, subliniind la capă-

tul dezbaterilor, într-o declarație comună că trebuie „...a contrapune ideii războiului ideea culturii, a păcii, ...a demonstra posibilitatea instaurării unor relații bazate pe principiile umanismului și ale înțelegerii reciproce, ale multitudinii culturilor, ale armoniei dintre diversitate și unitate...”

Republica Moldova se găsește la intersecția mai multor influențe geopolitice, dar totodată această mică republică dorește să se afle la echidistanță de ele, să întrețină legături interstatale corecte cu toți vecinii săi. Și vrea să se apropie, să se atașeze idealului unional european. „Moldovenii sunt un popor extrem de pașnic și simt acea toleranță despre care se vorbește foarte mult în Europa zilelor noastre” – afirmă Lilia Snegureac, directorul Biroului de Informare al Consiliului Europei din Chișinău. „Există aici o diversitate, o diversitate culturală, de adoptare a unor măsuri care ar crea un spațiu de încredere între reprezentanții diferitelor națiuni conlocuitoare pe teritoriul unei țări. Această încredere poate fi realizată atât prin cunoașterea limbii, cât și prin acceptarea altor culturi. Suntem diferiți, și tocmai de aici se-nțelege un alt slogan al Uniunii Europene, și anume: suntem diferiți, dar toți egali. Această toleranță se va realiza atunci, când se va accepta această diversitate și de către unul și de către altul”.

Nu vreau să intru în nici o polemică în legătură cu limba folosită în R. Moldova: că e moldovenească, ori că e românească. În orice caz, pe stradă, în magazine, la piață s-a vorbit aproape numai și numai rusește, deși două treimi a populației este de origine română/moldovenească. Și la forum, toată lumea a vorbit rusește și acum mi-am dat seama de miopia mea de odinioară – și aproape a întregii noastre societăți – de a nu-și însuși limba rusă în procesul lung de vreo zece ani de învățare. Așa că mie, acolo, mi-a trebuit translator, care a fost, totuși, român...

Petru Cimpian, jurnalist,
Radio Seghedin

Liceenii din Giula într-un spectacol de invidiat

Cea de-a XI-a ediție a Festivalului Copiilor de la Alibunar

După o lungă perioadă, în care s-a întrerupt orice legătură dintre comunitățile românești din Ungaria și Voivodina, reprezentanții acestora nu demult au inițiat reluarea activităților comune. În primăvara acestui an, liderii Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria și cei ai Comunității Românilor din Serbia și Muntenegru, au semnat un protocol de colaborare, care prevede o conlucrare în special în domeniul culturii. Primul semn al punerii în practică a celor așternute pe hârtie a fost vizita la Festivalul Perinița a unei formații de copii din Voivodina, urmând ca Echipa Folclorică a Liceului Românesc din Giula, să răspundă invitației venită din partea românilor din fosta Iugoslavie, de a participa la Festivalul Copiilor de la Alibunar. Manifestarea de proporții colosale pentru ochii noștri s-a desfășurat la sfârșitul săptămânii trecute, în ziua de 21 iunie.

Alibunar este un sat românesc situat cam la 45 de kilometri de granița cu România, nu departe de importantul centru al românilor, Vârșet.

...Cea de-a XI-a ediție a Festivalului Copiilor începute încă la ora zece. Ajungând mai târziu, cu dorința de a semna la organizatorilor sosirea noastră, am început „urmărirea” acestora prin sat. Pe stradă auzeam atât vorbă românească, cât și sârbească. Mă satisfăcea gândul că „nici ei nu sunt mai buni decât noi”. M-am înșelat!

Trecând pe lângă ușile deschise ale unui birt, oamenii, ca oriunde, sâmbătă după-masă consumau berea binemeritată, iar atmosfera sonoră era asigurată de muzica populară românească. De altfel, un astfel de festival este de neconceput pentru un român din Ungaria. Aproape 900 de copii din

15 localități românești din Voivodina au oferit un spectacol continuu de peste opt ore. Dansatori, cântăreți și soliști instrumentiști au urcat rând pe rând pe scena Casei de Cultură din Alibunar. Cei mai mulți aveau vârsta de 10–12 ani. „Noi nu avem condițiile pe care le aveți dumneavoastră, dispunem însă de copii și profesori însoțitori, cărora le place să-și îngrijească valorile trecutului”, a spus Ion Cizmaș, președintele Comunității Românilor din Serbia și Muntenegru, referindu-se la frumoasa sală în care se desfășurase cu ceva mai devreme festivalul folcloric al școlilor noastre. A mai adăugat că în Voivodina fiecare localitate de români are o societate artistică, formată dintr-o orchestră și o trupă de dans. La întrebarea cu ce fel de fonduri este susținută această muncă,

președintele Cizmaș ne-a răspuns că fiecare formație cântă și dansează „doar” din plăcere. Nimeni nu așteaptă fonduri de la o instituție supremă. Prezent la festivalul de la Alibunar, Traian Cresta, președintele ATRU privea cu invidie dansurile care se succedau pe scenă. „Situația noastră este total diferită de cea a românilor din Voivodina, pentru că, pe când aici totul merge de la sine, la noi este nevoie de coordonarea acestei activități”, a subliniat președintele reprezentanței românești cu sediul la Giula, cu referire la varietatea și nivelul spectacolului copiilor români din Voivodina.

Era deja seară, când prezentatoarea a anunțat evoluția echipei de dans a oaspeților sosiți din Ungaria. Echipa Folclorică a Liceului Românesc din Giula a pus pe scenă coregrafia lui Gheorghe Netea, cu titlul: „Când cătană m-a luat...” Tinerii noștri au prezentat momentul despărțirii unui cuplu de îndrăgostiți, când feciorul este luat în armată. Costumele și profesionalismul dansatorilor de la liceu au impresionat publicul numeros, adunat în sala de spectacol.

...Câțiva dintre noi am simțit ce înseamnă mândria de a avea o echipă care prezintă cu demnitate, la un nivel artistic înalt, valorile strămoșilor noștri.

Tiberiu Boca

Cărți noi din bani publici

Fundația Publică „Pentru minoritățile naționale și etnice din Ungaria” asigură și în acest an subvenții pentru cumpărare de carte în limbile minorităților, contribuie la procurarea obiectelor de valoare muzeală și finanțează unele cheltuieli legate de Internet. Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria a obținut pe această cale 200.000 de forinți pentru cumpărarea unui stoc de cărți din România și pentru achitarea unor cheltuieli de funcționare a pagi-

nii web despre românii din Ungaria (www.romanul.hu). Biblioteca orașenească din Băntăria a primit 190.000 de forinți pentru procurarea cărților și publicațiilor românești și pentru introducerea în calculator a fișierului de carte și a documentelor românești de la biblioteca din loc. Institutul Pedagogic din Szarvas a obținut 100.000 de forinți pentru cumpărare de carte de specialitate pentru studenții de la secția româ-

nă. Comunitatea română din Pocei a primit 100.000 de forinți pentru procurare de carte și pentru cumpărarea din lucrările de broderie ale Sidoniei Olah, în scopul întregirii colecției muzeale din satul bihorean. Fundația publică a mai acordat pentru Biblioteca Județeană din Debrețin 80.000 de forinți pentru îmbogățirea stocului de carte românească de la bibliotecile din județul Bihor.

-frățean-

Mărturisirea învierii la o viață nouă cu Domnul Isus

Botez nou-testamental la Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi

Foto: Aurel Papp

În ziua de Rusalii, 15 iunie, la Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi a avut loc, cu ajutorul lui Dumnezeu, o dublă sărbătoare. După un an, apa baptistiei bisericii a fost mișcată din nou de trei persoane, care libere și nesilite de nimeni au cerut botezul în apă. Prin aceasta cei trei au încheiat un legământ cu Dumnezeu, au recunoscut și

au mărturisit prin scufundarea în apă moartea lor față de omul cel vechi împreună cu Domnul Isus. Iar prin ridicarea lor ei au mărturisit învierea lor împreună cu Domnul Isus la o viață nouă, la o viață veșnică, în care Isus va fi Împăratul lor și Domnul lor.

Cei trei candidați de botez au fost *Ioan Poiendan, Maria Poiendan și Maria*

Papp. Nouă nu ne rămâne altceva de făcut decât să ne rugăm pentru ei ca Dumnezeu să le dea o creștere spirituală sănătoasă, dedicându-și viața pentru mântuirea altor suflete. Ei au fost felicități de cei prezenți pentru alegerea lor, o alegere despre care spuneau: „Ne pare rău că nu am făcut acest pas cu mult mai devreme...”

E normal să spună asta, căci niciodată cel care s-a întâlnit cu Domnul Isus nu a regretat că L-a acceptat în viața lui ca Domn, Stăpân și Mântuitor.

Un om împlinit este acela care știe să-și sature și trupul și sufletul cu cele mai bune și folositoare lucruri. Și sufletul nu-i așa că fiecare dintre noi suntem foarte atenți să nu ne hrănim cu alimente stricate, alterate, ci oferim fizicului nostru tot ce este mai gustos și sănătos? Pentru suflet cel mai de fo-

los lucru este Dumnezeu. Poți să-ți hrănești sufletul și cu alte lucruri, dar tot ceea ce-L pune pe Dumnezeu la o parte nu duce la altceva decât la moarte spirituală.

În cadrul serviciului de botez, Cuvântul Domnului a fost vestit de pastorul bisericii, fratele *Durkó Albert* și tot acesta a efectuat și actul botezului. În predica sa, a aruncat o lumină asupra

acestui act Sfânt, în special pentru cei care nu au înțeles însemnătatea botezului.

Chiar dacă această sărbătoare tocmai a trecut, lista candidaților pentru botez a rămas deschisă pentru cei ce vor să-și predea viața lor în mâna Domnului.

„Fiți binecuvântați de Domnul care a făcut cerurile și pământul.” (Psalmul 115:15).

Dorin Gavra

Sărbătoarea de binecuvântare a Emiliei

Familia *Emil și Gyöngyi Tęť*, cu hotărârea de a transmite fiicei lor *Emilia* moștenirea credinței, au adus-o pe micuța înaintea lui Dumnezeu spre binecuvântare, duminică, la 22 iunie, la Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi. Rugăciunea de binecuvântare a micuței *Emilia* a fost rostită de pastorul Bisericii, fratele *Durkó Albert*, care a vestit și Cuvântul Domnului în cadrul acestui serviciu divin. Programul sărbătorii speciale a fost îmbogățit de evoluția grupului de tineri din adunare.

— rita —

Congresul Uniunii Baptiste din România

La 30-31 mai s-a desfășurat cel de-al 33-lea Congres al Uniunii Baptiste din România. Congresul baptist a primit loc în Biserica Baptistă „Speranța” din Arad, la care au participat 680 de delegați din România și reprezentanți din bisericile românești din străinătate. Conform alegerilor din cadrul întâlnirii componența noului Comitet Executiv al Uniunii Baptiste din Româ-

nia este următoarea: președinte — *Paul Negruț*; secretar general — *Onisim Mladin*; vicepreședinti — *Viorel Iuga, Viorel Candreanu, Gheorghe Dobrin, Gergely István* (din partea Convenției Maghiare); secretar general-adjunct — *Ionel Tuțac*. În cadrul congresului s-a mai semnat și un parteneriat cu Convenția Baptistă din statul Missouri, SUA.

R. Pătaș

Scopurile urmărite de părinții creștini

Domnul a investit părinții cu responsabilitatea de a transmite mai departe copiilor lor moștenirea credinței. „*El a pus o mărturie în Iacov, a dat o lege în Israel, și a poruncit părinților noștri să-și învețe în ea copiii, ca să fie cunoscuți de cei ce vor veni după ei, de copiii care se vor naște, și care, când se vor face mari, să vorbească despre ea copiilor lor*” (Psalmul 78:5-6). Părinții sunt investiți cu responsabilitate și țelurile lor trebuie să treacă dincolo de viața actuală și de lucrurile materiale. Misiunea de părinte este una dintre cele mai importante de pe pământ. Părinții creștini trebuie să-și ia rolul în serios și să facă tot posibilul ca fiii și fiicele lor să ajungă cu ei în Împărăția lui Dumnezeu.

Prezentăm în continuare cinci țeluri pe care părinții creștini trebuie să le aibă în vedere pentru a-și conduce copiii în cer.

1. Dorim ca familia noastră să fie o casă de rugăciune. Părinții credincioși trebuie să planifice ore de rugăciune împreună cu copiii lor. Aceasta nu înseamnă că nu trebuie să ne rugăm decât în ocazii prestabilite. Fiecare cămin se confruntă cu crize, cu nevoi și cu probleme. Toate acestea trebuie aduse în fața lui Dumnezeu. Toate circumstanțele vieții sunt ocazii de a-i învăța pe copii să caute fața Domnului și să afle la El rezolvarea, răspunsul și ajutorul necesar.

2. Dorim ca familia noastră să fie o casă de laudă. Este normal ca rugăciunea să

fie împletită cu lauda. Ne rugăm pentru multe lucruri, dar trebuie să nu uităm să mai și mulțumim din când în când. Dumnezeu nu va conduce fiecare generație prin Marea Roșie, dar amintirea bunătății lui Dumnezeu trebuie să fie pururea prezentă în familiile noastre. Iată ce spune psalmistul: „*El a lăsat o aducere aminte a minunilor Lui, și dreptatea Lui ține în veci*” (Psalmul 111:4).

3. Dorim ca în familia noastră să fie o școală a adevărului. Ca un tribut față de căminul lui Timotei, Pavel îi scrie despre: „...*credința neprefăcută... care s-a sălășluit în tîi în bunica ta Lois și în mîna ta Eunice*...” și despre faptul că „*din pruncie cunoști Sfintele Scripturi, care pot să-ți dea înțelepciunea care duce la mîntuire, prin credința în Isus Cristos*” (2 Timotei 1:5; 3:15). Părinții nu-și dobîndesc copiii ca niște produse finite. Ei au nevoie de învățătură, de disciplinare și de educație. Mai mult ca oriunde, căminul este locul primordial pentru educația și instruirea copiilor.

4. Dorim ca familia noastră să fie un liman, în care copiii noștri să fie feriți de rău. Păcate și necazuri planează asupra noastră, iar copiii nu

pot fi feriți complet de ele. În cele din urmă, ei aud, văd și experimentează lucruri care le afectează conștiința și le pătează memoria cu lucruri rele. Însă un cămin creștin poate fi un loc de refugiu, un adăpost, un loc de apărare. Dar căminul va fi așa doar dacă părinții știu să-l aranjeze astfel.

5. Dorim ca familia noastră să fie o casă a slujirii. Citim în 1 Corinteni despre casa lui Ștefan care „*s-a pus cu totul în slujba sfinților*” (1 Corinteni 16:15). Prin natura lor, copiii au tendința egocentrismului. Ei doresc toate lucrurile pentru ei; și le doresc pe loc. Părinții înțelepți își vor învăța copiii să dăruiască, să slujească și să-i ajute pe alții. Copiii trebuie să fie învățați, prin exemplul părinților lor, să experimenteze bucuria sacrificiului. Aceasta poate însemna tăiatul ierbii, preparatul prăjiturilor sau făcutul curățeniei. Toate acestea nu sunt altceva decât o pregătire pentru momentul în care copiii vor părăsi casa părintească. „*Ca săgețile în mîna unui războinic, așa sunt fiii făcuți la tine-rețe*” (Psalmul 127:4).

(Extras din volumul „Viața familiei creștine” de John Coblentz)

Un nou oaspete din România la Micherechi

Duminică, la 29 iunie, Biserica Baptistă Română din Micherechi va avea ca pastor oaspete pe fratele *Radu Tęť* din Biserica Baptistă din Călăcea. Serviciile

divine, în cadrul cărora pastorul Tęť va vesti Evanghelia, vor începe, înainte de masă, de la ora 9.00, iar după-masă, de la ora 17.00.

R. P.

Biserică ortodoxă pentru românii de pretutindeni la Budapesta

PS Sofronie, episcopul Giulei, a dat publicității sâmbăta trecută, la 21 iunie, planul construirii unei biserici ortodoxe române în Budapesta. „*Duhului Sfânt o să-i ridicăm această biserică*” – a anunțat Întâistătorul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, la ședința extraordinară a Adunării Eparhiale, accentuând că prin materializarea acestui proiect s-ar realiza visul de un secol al credincioșilor români din capitala ungară. Ședința extraordinară a Adunării Eparhiale a validat patru noi membri în cel mai înalt for al Bisericii noastre și a dezbătut starea financiară dificilă a Bisericii ortodoxe cu sediul la Giula. În vederea rezolvării acestor probleme, s-a constituit o comisie de cinci persoane, care vor purta tratative cu oficialitățile ungare pentru a semna o convenție bilaterală.

– Subiectul construirii unei biserici în Capitală n-a fost inclus pe ordinea de zi a întâlnirii noastre, pentru că vroiam să fie o surpriză – ne-a mărturisit Prea Sfințitul Sofronie. – S-a ajuns până aici nu de o

și să nu le punem cumva și în practică. În acest plan de lucru, unul din pașii importanți îl reprezintă proiectul pentru construirea acestei biserici. Acest proiect l-am obținut cu binecuvântarea și aprobarea Prea Fericitu-

proiectată biserica. Acest punct al planului cuprinde nu numai macheta, ci dispunem și de documentație în întregime, cu binecuvântarea și aprobarea Prea Fericitului Părinte Patriarh. Dincolo de acesta, următorul punct este terenul. Dar pentru dobândirea unui teren este important ca noi să prezentăm Primăriei Capitalei, Serviciului Urbanistic un proiect, pentru ca dâșii să se orienteze asupra zonei în care urmează să fie construită catedrala. Acest proiect deci există, următorul pas va fi orientarea asupra terenului. După aceasta, evident, vom vedea costul terenului, modalitățile prin care am putea să-l cumpărăm, și se va declanșa în mo-

să apelăm la ajutorul fraților noștri din toată lumea, pentru achiziționarea acestuia. Din capul locului vreau să spun că va fi vorba de o transparență totală în privința fondurilor. Ne-am gândit chiar la înființarea unei fundații speciale care să gestioneze aceste fonduri, dar într-o transparență deplină. În privința proiectului pe care îl avem, acesta ne-a fost dăruit. Așadar a fost gratuit, pentru că odată a fost plătit de Patriarhia Română în cadrul concursului mai mare pentru catedrala cea nouă patriarhală. Urmând ca, evident, ceea ce va trebui adăugat în sensul scăderii scării monumentului, să vedem la cât se va ridica.

– Poate unii se vor întreba, de ce aceste planuri mari și vise deosebite în capitala ungară, când problema Capellei Gojdu, care știm că a fost o soluție provizorie, de ani de zile se tot târăgănează?

– Acest lucru îl facem din datorie față de strămoși și din obligație morală față de urmași. Apoi, nu trebuie uitat că la Budapesta locuiește un număr important de români care, deși se adună la Sfintele Slujbe

de la capela noastră, de multe ori depășesc prin număr și prin pondere capacitățile capelei. Capela în sine nu comportă foarte mari sume pentru restaurare, dar fiind cuprinsă într-un complex care necesită restaurări de proporții, evident că acele costuri sunt foarte mari. Pe de altă parte, cum ați spus și dumneavoastră, capela este o soluție provizorie, dar capela va rămâne ca și locaș de cult pentru cealaltă parohie. Construirea bisericii este foarte importantă și nu putem să nu ducem mai departe visul înaintașilor noștri de a avea o biserică în adevăratul înțeles al cuvântului, o biserică în care să se poată ruga, cu iconostas, cu o cupolă, cu o boltă, o biserică în care credinciosul să simtă că Dumnezeu este aproape, că Dumnezeu coboară în sufletul său. Poate că ochii noștri n-o vor vedea ridicată această biserică, dar trebuie să facem ce putem, pentru ca cei ce vin după noi, s-o vadă și să se bucure de ea. Poate că n-o să fim vrednici să vedem crucea pe cupola catedralei, dar și piatra de temelie dacă se pune, este un lucru foarte important.

E. Iova

Ședința Adunării Eparhiale s-a ținut de această dată în Catedrală, evocând și amintirea marelui Mitropolit al Ardealului, Andrei Șaguna, trecut la cele veșnice cu 130 de ani în urmă

săptămână sau două, ci după o așteptare de peste 100 de ani. În faza actuală suntem, totuși, ceva mai în față. Bineînțeles, știm că există capela noastră și parohia, dar Adunarea Eparhială, încă în 1999, tot într-o ședință extraordinară, a hotărât înființarea celei de-a doua parohii. Așadar, suntem ceva mai în față, pentru că am reactivat această a doua parohie și totodată există la ora actuală și un comitet de inițiativă pentru ridicarea acestei catedrale. Bineînțeles că există și un plan de lucru în direcția aceasta, pentru că nu putem să avem numai idei bune și frumoase,

lui Părinte Patriarh Teoctist. Proiectul reprezintă macheta cu numărul 8 din concursul pentru construirea noii Catedrale Patriarhale din București. Este adevărat că dimensiunile sunt considerabile, totuși societatea Proiect SA din București, care a pregătit acest proiect, nu numai că și-a dat acordul, a recunoscut că pentru dâșii reprezintă o mare bucurie și o mare cinste că tocmai macheta lor a fost aleasă în vederea construirii unei biserici românești în Budapesta. Dâșii s-au pus la dispoziția noastră pentru a ne ajuta să reducă dimensiunile, să reducă scara la care a fost

mentul acela, pe de o parte o colectă pentru fonduri către toți românii, pe care o vom lansa în întreaga lume, în primul rând pe calea internetului. Această frumoasă idee a construirii unei biserici românești ortodoxe în Budapesta nu-i privește numai pe românii din Ungaria, nu privește numai România, îi privește pe românii de pretutindeni. Pentru că o biserică românească în Budapesta înseamnă mai mult decât o simplă biserică, înseamnă un punct cultural foarte important pentru întreaga devenire a poporului român. Sigur că după ce vom afla cât costă pământul o

Sprijin pentru renovarea bisericii ortodoxe din Micherechi

Oficiul pentru Minorități Naționale și Etnice din Ungaria (OMNEU) asigură 1.500.000 de forinți pentru lucrările de renovare a bisericii ortodoxe române din Micherechi. Asupra acordă-

rii subvenției din fondul de intervenție s-a decis săptămâna trecută. Conducerea bisericii a apelat la OMNEU pentru recuperarea pagubelor produse de incendiul din luna octombrie 2002.

Câte ceva despre apariția numerelor (VI)

Datorită faptului că românii din Ungaria primesc tot mai multe donații din România, mulți dintre noi au posibilitatea să ajungă în posesia unor cărți de tot felul, care devin deseori lecturi pasionante.

Nu demult făcând un fel de ordine printre numeroasele mele cărți primite din România, am dat de una, care pare a fi o potrivită temă și pentru românii de pe acestea meleaguri. E vorba de cartea profesoarei Florica T. Câmpan, intitulată: **Cum au apărut numerele** (editat în anul 1972).

Dacă un om arată exact, cu degetele mâinilor, numărul 6, acest lucru nu înseamnă că el știe să numere până la șase. Precum nici asta dacă ar fi văzut zburând în văzduh, deasupra capului său, să zicem, 4 vulturi și ar fi desfăcut pumnul, ridicând 4 degete; sau dacă ar fi împușcat 3 iepuri și ar fi întins 3 degete. Fiindcă, după părerea autoarei, una este să socotești pe degete, adică să stabilești cu ajutorul degetelor câte obiecte sunt într-o grămadă, și e cu totul altceva să numeri pe degete. Dacă omul primitiv s-ar fi mulțumit să-și facă, cu ajutorul degetelor, numai modele pentru grămizile cu un obiect, ridicând un deget, apoi cu două, ridicând două degete, cu zece când ridică ambele mâini cu degetele desfăcute, atunci el nu ar fi știut să numere niciodată. Căci, ca să numere, el ar fi trebuit să învețe că doi vine după unu, că după doi vine trei și nu patru sau șase. Cu alte cuvinte, stră-strămoșul nostru a trebuit să așeze toate grămizile formate din obiectele de la 1 la 10 într-o ordine exactă, astfel încât fiecare grămadă să cuprindă numai cu un singur obiect mai mult decât grămada dinaintea ei. De aceea, numărarea a fost ceva mai greu decât socotitul și s-a dezvoltat mult mai târziu în mintea omului. A trecut multă vreme până ce omul, prin folosirea degetelor cu care arăta o grămadă, să se desprindă

să memoreze forma ultimului deget, specific acelei grămezi și nu a alteia. Astfel că, după aceea, considerând socoteala gata făcută, să arate numai acel ultim deget. De exemplu, pentru o grămadă de 2 obiecte să nu mai ridice ambele degete de la mâna stângă, ci numai un singur deget, inelarul. Iar când indică o grămadă de 4 obiecte, să nu mai arate patru degete, ci numai cel de al patrulea deget, arătătorul. În acest fel, inelarul s-a transformat în simbolul unei mulțimi formate din 2 obiecte, adică simbolizând numărul 2, iar degetul mijlociu simbolizează numărul 3, arătătorul devine simbolul numărului 4, mâna cu cele cinci degete devine 5 etc. Forma diferită a degetelor mâinii i-au ajutat omului să le memoreze unele după altele, în ordinea lor naturală, începând de la degetul mic spre cel mare. În același fel s-au ordonat și numerele în ordinea lor naturală, adică, având fiecare numai cu o singură unitate mai mult decât cea dinaintea lui.

Așadar, prin operația de numărare, omul a stabilit ce este, de fapt, unitatea – posibilitatea de a separa obiectele identice unele de altele – și care este ordinea naturală a numerelor. Dar în drumul său spre numărare, înaintașul nostru mai avea de trecut un mare hop: mulțimile cu peste 10 obiecte.

(Va urma)

Gh. Santău

Festivitate școlară la Apateu

În anul acesta 14 elevi și-au terminat studiile elementare la școala generală din Apateu. La serbarea de rămas bun, care a fost totodată și încheierea anului școlar 2002–2003, directoroarea adjunctă Ecaterina Szűcs a făcut o dare de seamă despre munca depusă, iar directoroarea Erzsébet Vad a apreciat eforturile elevilor. La manifestarea de bun rămas Ioan Blaga, președintele autoguvernării românești locale a mulțumit munca proeminentă a absolvenților prin diferite cadouri.

J. V.

O copilă bună într-o lume rea

Se povestește, că odată, de mult, în vreme îndepărtată, își trăia ultimele clipe un om sărac și bătrân, bătrân. Și, înainte de a-și da sufletul, îi vorbi fetei lui bune, care-l îngrijea se toată viața, cum putuse mai bine, căci de mică, rămăsese orfană de mamă.

– Fata moșului, nu am nici o avere să-ți las, decât această pâine. Am eu credința că, dacă tu vei fi și de acum încolo tot atât de harnică și cinstită, pâinea asta te va îndestula. Cu banii câștigați apoi pe țesăturile pe care le faci, o să poți să te gâtești și să te împodobești, că destul ai îndurat sărăcia ca să mă îngrijești pe mine.

Și nu termină bine ultimul cuvânt, că o lăsa pe biata fata singură pe lume. Și într-adevăr, după câteva zile, cu banii câștigați pentru ceea ce lucrase,

fata reuși să-și cumpere o rochie. Și pe urmă o haină groasă. Și tot așa își lua mereu câte ceva nou. Dar vecinii, invidioși de câte și mai câte vedeau frumos la ea și în casa ei, mereu îndestulată, începură să scornească tot felul de vorbe urâte pe socoteala fetei. Și toate aceste scorneli ajunseră până la urechile Marelui judecător. Neliștit de ce auzise, acesta o chemă la judecată:

– Cum de până acum, copila mea, începu el, nu ai avut nici după ce bea apă și alături de tatăl tău erați cei mai sărmani oameni de aici, iar acum tu izbutești să te îmbraci atât de frumos și nu-ți mai lipsește nimica în casă?

– Preamărite judecător, îi răspunse orfana, în clipa în care a murit tata, mi-a lăsat un codru de pâine și mi-a spus urmă-

toarele: „Pâinea asta te va îndestula, cu banii câștigați din țesăturile pe care le faci o să te gâtești și o să te împodobești și tu, că destul ai îndurat sărăcia numai ca să poți să mă îngrijești pe mine”. Așa mi-a spus tata și pâinea asta este tot ce mi-a lăsat.

Neîncercător, judecătorul îi ceru codrul acela de pâine. Și într-adevăr, deși rupse o bucată bună, el văzu că din pâine nu părea că ar lipsi deloc, iar gustul ei era tare ciudat.

Convins că bunătatea fără seamăn a fetei fermeca pâinea aceea dăruită de tatăl ei în ceasul din urmă, o mângâie pe nevinovata copilă, trimițând-o la casa ei, iar pe cei ce-o ponegriseră, numai pentru că erau roși de invidie, fără nici un fel de temei, în afara răutății lor, îi amenință cu temnița, dacă vreunul ar mai cuteza să spună vreo necuviință pe seama copilei nevinovate.

Și, cum fata, pe lângă că era cinstită și harnică, mai era și frumoasă, judecătorul îi hotărî ca mire pe fiul lui. Și lumea aceea rea plecă de acolo cu capul în pământ; judecătorul, încântat de judecata lui dreaptă, trăi mai departe liniștit, iar cei doi tineri căsătoriți trăiră fericiți până la adânci bătrâneți.

Poveste arabă

REBUS

de Lucia Boraș
și Aurelia Nemeș

$p = c$

Tabără pentru mici artiști din Bedeu

cunoștințe din diferite domenii.”

În după-masa zilei de joi, când am avut ocazia să vizitez și eu această tabără, toată lumea era în pregătirea celor mai frumoase și reușite creații, deoarece dintre acestea s-a realizat apoi mica expoziție de pe coridorul școlii. Vernisajul acestora s-a ținut în fața părinților și a consătenilor. Lucrările micilor artiști din Bedeu pot fi vizionate până

Pentru copiii din Bedeu, vacanța a debutat și în această vară cu o tabără de creație. Începând de luni, 16 iunie, timp de o săptămână, peste 20 de elevi ai școlii generale locale și-au putut petrece timpul liber în cadrul programului organizat special pentru ei. Profesoarele i-au așteptat pe copii cu creioane colorate și coli de desen, materiale pentru țesut, cusut și bro-

dat, cu tot felul de semințe și produse agricole pentru realizarea tablourilor.

„Copiii se bucură mult de această tabără. Sunt foarte disciplinați, îi vedeți și acum, în timp ce lucrează, ce liniște este în sală” – mi-a explicat profesoara *Maria Jurca*.

„Cu toate că suntem o școală mică, încercăm să le oferim copiilor cât mai mult, să-i îmbogățim cu

în toamnă. Printre desene și tablouri găsim diferite figuri din animațiile lui Walt Disney, precum și chipuri ale personalităților istorice românești, ca Alexandru Ioan Cuza sau Vlad Țepeș. Totuși, pe mine cel mai mult m-a impresionat faptul că băieții nu s-au sfiit să țeară sau să brodeze, lucru pe care, probabil, nu de multe ori vor trebui să-l mai facă în viață.

E. Iova

Examenele de bacalaureat din 2003 au luat sfârșit

Săptămâna trecută, între 16–19 iunie, s-a desfășurat faza orală a examenelor de bacalaureat de la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula. Cei 46 de absolvenți au făcut dovada cunoștințelor lor la istorie, limba și literatura maghiară și română, respectiv la un obiect ales.

În urma examenelor, cinci eleve, *Erica Cora, Monica Rocsin, Nicoleta Ruja, Ildikó Pilán* și *Ana Maria Iliescu*, au obținut diplomă de bacalaureat cu rezultat eminent. Pentru rezultatele lor bune au mai primit laude, pe lângă fetele amintite, și *Alexandrin Eduard Cint, Alexandru Dráguly, Susana*

Navratil și *Anikó Pátca*. În acest an școlar nu s-a înregistrat nici un caz de repetenție. Serbarea de încheiere a anului școlar 2002/2003 al liceului s-a desfășurat marți, la 24 iunie. În cadrul acesteia s-a predat și „Placheta Bălcescu” pentru elevele Nicoleta Ruja și Ildikó Pilán.

R. Păcaș

50 de elevi s-au înscris la Liceul „Bălcescu”

Cu două săptămâni după încheierea anului școlar 2002/2003, pentru absolvenții școlilor generale a avut loc înscrierea la instituțiile de învățământ mediu. Înscrierea la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Giula a decurs luni, 23 iunie. Singurul liceu românesc din Ungaria, din septembrie, va instrui 50 de elevi în două clase întâi. Aceștia sunt absolvenții școlilor românești

din: Giula – 18, Micherechi – 18, Chitighaz – 4, Bătaș – 2, Bedeu – 1, Otlacapuszt – 1. Dar s-au înscris aici și doi elevi ai școlii „Dürer Albert” din Giula, câte un elev din Geszt și Jászfényszaru, și alți doi din România. Festivitatea de deschidere a anului școlar 2003/2004 se va desfășura la 31 august, iar prima zi de școală va fi la 1 septembrie.

R. P.

Festival al tuturor românilor și Miss Diaspora

Primăria Municipiului Mangalia organizează între 9–15 august cea de-a patra ediție a festivalului Callatis. În anul în curs, prin extinderea acestei manifestări, Callatis vrea să devină Festivalul Tuturor Românilor, un spațiu de întâlnire și distracție al românilor de pe toate meridianele, unde unitatea spirituală a românilor poate deveni o realitate. Astfel, la simpozionul tuturor românilor vor participa personalități cu influență în comunitatea română – internațională și in-

ternă – și ambasadorii țărilor în care există comunități românești. Prin manifestările cu caracter internațional din anii trecuți, precum „Miss România Internațional” și „Steaua de Mare”, festivalul Callatis a demonstrat că acesta poate fi un festival al românilor de pretutindeni. La concursul de frumusețe din această vară se așteaptă și înscrierile celor mai frumoase românce din Ungaria. Fișe de înscriere și informații suplimentare puteți solicita de la redacția Foii românești. Viki

Pereții caselor se lipeau în exterior și interior cu o pastă dintr-un amestec de lut galben, gunoi de grajd și pleavă, amestecate cu apă și bine călcate cu picioarele goale sau amestecate cu o sapă. De obicei, pereții erau lipiți în două rânduri, două straturi atât pe din afară, cât și pe dinăuntru. Această muncă anevoioasă era făcută de bărbați, deseori de țigani cărămidari, fiind o

muncă foarte grea. Apoi, de la un an la altul, lipirea caselor rămânea munca femeilor. Ele corectau netezierea pereților, îndesau crăpăturile. Pregătirea pastei („tina fină”) pretindea pricepere și răbdare. Această „tină fină” se făcea într-o oală sau într-o „ciupă rea”, fiind pregătită din lut („pământ galbăn”), muiat cu baligă de cal. Înainte de a începe lipitul, pereții și crăpăturile trebuiau mai întâi udate cu apă. Lipitul începea de fapt cu lipitul, sau mai exact, cu astupatul crăpăturilor, apoi se lipea și se netezea întregul perete, lăsându-se apoi să se zvânte și să se usuce câteva zile. După ce pereții astfel lipiți, adică neteziți erau bine uscați, urma văruiatul. Mai întâi s-a dat peste lipitură cu un strat cu var nisipos („hămoacă”), apoi se văruiă cu var curat în care se mai punea și piatră vânăță („pia-

Trecut și prezent

Construirea caselor la Chitighaz (II.)

tră mnerie”), ca pereții să fie cât mai albi. După aceea, casa rămânea fie albă, văruiată, fie se mai văruiă o dată, fiind zugrăvită în galben. Poalele casei erau vop-

cu „stupuș”: o cutie din tablă găurită la fund sau cu o sticlă cu gura îngustă. Stropitul se făcea în motive de semilună, linii șerpuitoare, spirale, cercuri, opturi și altele.

În podul casei se putea ajunge pe o scară din scânduri. La capătul de sus era o ușă cu care podul se putea închide și chiar încuia. În fiecare an, podul trebuia curățat cu mare grijă, pentru a feri produsele agricole de dăunători. Mai întâi se mătura întregul pod, apoi lipeau crăpăturile, astupau găurile roase de șoareci. După aceea, întreaga suprafață se spoia și se murluia cu o pastă din pământ argilos și baligă. Curățenia podului era importantă, căci aici se depozitau produsele: grâul, semințele de floarea-soarelui, „ruje”, sâmbân-

cei în culori maronii sau de un brun „ca cafea”. Fațadele caselor erau netede, doar rareori aveau împodobiri arhitectonice. Aceste împodobiri erau eventual cadre geometrice realizate în relief, din tencuială mai groasă, din jurul ferestrelor. O trăsătură specifică a fost la cele mai multe case monograma de pe frontispiciu, deci inițialele proprietarului pe peretele frontal. Împrejmuirea lotului de casă era un gard, făcut, la fel din pământ bătut, acoperit cu „tulheni”.

Podeala caselor era, la fel, din pământ bătut, care era „spoit”, adică murluit tot cu pământ lutos, întins și netezit cu ajutorul unei zdrențe. Când s-a făcut praf în încăpere, podeaua era stropită cu apă și praful adunat cu mătura. Podeaua se uda

folosirea cimentului și a elementelor prefabricate din beton. Dar și arhitectura caselor s-a modificat: spațiul și înălțimea interioară a încăperilor a crescut, pre-

cum au devenit mai mari ușile și ferestrele. Dar odată cu modernizarea tehnologiilor s-a modificat și împărțirea, segmentarea caselor, cele mai răspândite imobile având trei-patru încăperi. Mult timp s-a păstrat tipul de „casă lungă”, în genul casei tradiționale, în care se înșirau pe axă longitudinală încăperile casei.

În privința modificărilor din construcția caselor din secolul trecut mai trebuie remarcată o schimbare calitativă considerabilă. În anii crizei economice, mai mulți chitighăzeni au plecat în America, lucrând acolo și adunând stare considerabilă. Reîntorși la Chitighaz, acești oameni și-au construit case foarte frumoase, în gen de vilă, așa cum e, de exemplu, casa lui Hodi de pe strada Doja. Un alt tip de casă, construită mai pretențios, cu

trei camere spre stradă, cu poartă arcuită, zidită din piatră, se află pe strada Țittörő, dovedind bunăstarea familiei Gros, a lui „Părăscoi”.

Începând din anii șaizeci, sătenii au început să construiască un tip de case-standard, cu acoperiș sub formă de prismă patrulateră, numit „acoperiș-satră”. Aceste imobile au fundamentul pătrat, casele au aspect de cub, cu câte două camere

spre stradă, multe dintre aceste case având deja și o încăpere amenajată pentru baie. În principiu, aceste tip de casă a fost relativ uniform, dar de-a lungul anilor, oamenii au mai adăugat caselor câte-o terasă acoperită, câte-o bucătărie de vară și chiar garaj.

Mai târziu, prin anii optzeci, nivelul de trai și cerințele oamenilor au crescut. În acest fel au apărut primele case cu etaj, care, la ora actuală nu mai înseamnă nici o curiozitate sau raritate în fizionomia localității. Prin aceste construcții însă, comuna și-a pierdut aspectul unitar. În același timp însă, varietatea dovedește bunăstarea și creșterea pretențiilor din domeniul spațiului locativ al chitighăzenilor.

Maria Sarca Zombai
(fotografiile autoarei)

După ultimele săptămâni de studiu intens, după examene de absolvire sau de admitere, după sesiuni obo-sitoare, tineretul studios începe de pe acum vacanța bine meritată. Deși se vorbește mult despre necesitatea petrecerii timpului liber într-un cadru sănătos, vari-

at, civilizat, adecvat, plăcut, odihnitor, distractiv – și așa mai putea înșira, petrecerea consistentă a vacanței este, cu adevărat, cu mult mai complicată.

În cazul copiilor mai mici,

grija părinților este încă mai mare, datorită faptului că în cele două luni și jumătate copilul trebuie pe de-o parte ocrotit și îngrijit, iar pe de

altă parte el trebuie să aibă timp și de distracție. Or, concediile părinților sunt limitate.

Pe vremuri, când mișcarea sindicală era în floare, atunci copiii aveau posibili-

Vacanță, vacanță!

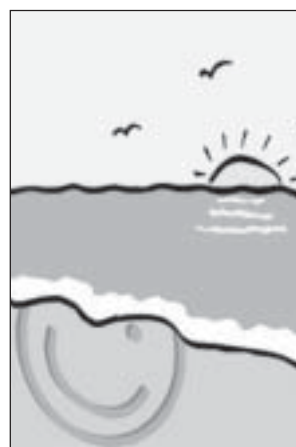
tatea să participe la tabere în șir, căci câte-o serie de zece zile la munte sau la malul apei nu era chestie de bani – dar astăzi este. La fel, cu zece ani în urmă, fiecare școală a organizat individual o tabără, un „camp”, într-o regiune pitorească a țării – dar astăzi nu se mai organizează. În cele mai multe orașe s-au inițiat excursii și drumeții, când copiii plecau cu trenul până la o anumită stație, pornind apoi de acolo pe jos, de la un punct turistic la altul – dar astăzi nimeni nu se mai sinchisește să organizeze astfel de drumeții. Dar s-au mai organizat tabere de canotaj pe Crișuri sau pe Tisa, tabere de corturi pentru temerari și multe altele – dar azi aceste posibilități s-au dat uitării.

În schimb, se organizează alte tabere care au tot caracter distractiv, de agrement dar și de cultivare a unor cunoștințe de specialitate sau a unor pasiuni. Numai că, în general, cheltuielile acestora au devenit mari, încât o familie își poate permite doar cu greu să trimită copilul (copiii) într-o tabără, necum în mai multe. Iar o problemă care face treaba și mai dificilă este legată de cheltuielile de transport, căci la ora actuală închirierea unui autobuz este foarte costisitoare.

Totuși, părinții fac tot ce le stă în putință pentru a asigura copiilor destindere, călătorii și varietate fie prin călătorii familiale, fie prin tabere de diferite feluri. În cadrul acestora, apoi, copiii se distrează, învață anumite lucruri, se pot adânci în tainele vreunui domeniu al științei, al artei sau al culturii.

Călătoria copiilor atrage însă o seamă de sarcini pe seama părinților: să călătorească fetița cu rucsacul sau cu geamantan, să ia o sacoșă sau o geantă de călătorie? Pe urmă, se pune problema împachetării: să ia fetița rochia nouă, primită la festivitatea de rămas bun sau să-și ia blugii vechi și cam ponoșiți, să ia puloverul primit de la bunica sau hanoracul vechi? Sau, se pune problema distracției: să ducă băiețelul pachetul

de cărți de joc, fetița un disc freesby? Cine mai cară o carte preferată, cine își duce

talkie-walkie? Sau ce case-te și câte CD-uri să care copilul în bagajul și așa destul de greu? Firește, în toate

aceste probleme, copilul are cuvânt greu, deseori nici nu poate fi convins de argumentele părintești cum ar fi utilitatea, caracterul practic, rațiunea... Dar se pune și problema merindelor de drum. Ce să împacheteze mama, cât să împacheteze?

În fine, problema deloc secundară a banilor de buzunar. Este o chestiune delicată, dificilă: să dai prea mulți, nu e bine, dar nici prea puțini nu e bine. În astfel de cazuri e bine să consultăm profesorii, însoțitorii, conducătorii grupului, căci ei știu ce taxe mai trebuie plătite și ce posibilități sau necesități se ivesc în timpul taberei.

În orice caz, plecarea copilului într-o tabără sau excursie este o aventură frumoasă de vacanță, dar să facem totul ca amintirile să fie senine, netulburate de incidente neplăcute. E. I.

Conducătorii răscoalei țărănești din Transilvania (1784–1785)

1	2	3	4	5		6	7	8		↓
9						10				
11						12				
				13				14		
15		16				17	18			
19	20					21				
22				23		24				
25			26		27		28	29		
30		31		32		33			34	
								35		

ORIZONTAL: 1. Conducătorul răscoalei – cu numele lui original (1731–1785) 9. Aeronavă 10. Fratele lui Abel 11. Numele a 13 papi 12. Căpăta 13. Mama mielului 14. PeCe! 16. Get, membru al populației autohtone din spațiul antic carpato-dunărean 17. Ulei – regional și invers! 19. Muncitor feroviar 21. Cel pătat cu grăsime 22. Cere 24. Doi-a! 25. Cub – dol! 26. Dușmănie – inversată! 28. Natriu 30. Uar – amestecat! 32. Care cântărește puțin (inv.) 35. Clor

VERTICAL: 1. Undă pe suprafața apelor 2. Poseda 3. Canal de dincolo de Dunăre 4. Numele adevărat al celui mai apropiat tovarăș de luptă al lui Horea (1747–1785) 5. LeNe! 6. Stat estic, cu capitala Kiev 7. Paradis 8. Necomplicat, ușor de priceput 12. 3, 14 15. Numele adevărat al lui Crișan, un alt tovarăș de luptă al lui Horea (1733–1785) 16. Afirmație – prelungită! 18. Mărire, slavă 20. Mamifer rozător original din Peru 23. Bot – dar inversat! 27. Intrări 28. Armă primitivă 31. Rug – fără coadă! 33. „Produsul” găinei 24. Ala-i – și mai pe scurt!

Cântec de vară

„BINE-ĂI VENIT VACANȚĂ”

LEX, MURICĂ ȘAROT

MODERATO

DA-CA CI NE-VA MĂNTUEABĂ – UN-DE-PLĂCE-CEL MAI-MULT
DA-CA FOST GREU-BI-MI-NEA-TA CĂ-ÎN-CE VO-ÎM-DE ADRM
DE-A-LE NOSTRE REZULTA-TE CINE SE BU-CU-RĂ-MULT,

ÎN-VA-CAN-TĂ SAU-LA ȘCOALĂ EU-A-ȘA-RĂ-PUNG-DI-RECT,
CÎNS-NE-AM-VĂ-PUT-TOMĂ-ȘA-SA DE-TOT-MI-A-TRE-OUT-DE-SOMNI
NU-MAI-DE-CE-ÎN-DE-AM-TE, NU-MAI-DE-CE-NE-AU-CREI-OUT?

UN-DE-ÎN-VIA-TĂ – JOA-CE-PA-CE TO-TUL-E-POAR-TE-FRU-MOS
SI-A-SA-A-TRE-UT-TIM-PUL TĂ-BĂ-CA-SĂ-PL-SIMI-TIM
MUL-TU-MI-M-DEU-TRU-RĂD-ȘA-RE SĂ-NĂ-TA-TE-LE-DO-RIM

UREAU-BIN-TOATE SĂN-VĂT-ĂI-NE ES-TE SPRE-AL-MEU FO-LOS
NI-SE-ÎN-RI-NE-TE-VI-SUL SI-SPRE-... POR-NIM
PO-TE-ȘO-RI-LOR-QU-CA-RE SI-LA-A-NU-NE-AM-PL-KIM

ALFORDTO

BI-NE-ĂI-VE-NIT-VA-CAN-TĂ NE-RĂD-ȘA-TRE-AM-ATE-TAT

CU-RE-ZUL-TA-TE-BU-NE ÎN-SĂ NOI-CA-CA... AM-TER-MI-NAT

În 1858 Șaguna publică Biblia, a cincea după Biblia de la București (1688), a lui Ioan Bob (1795), a lui Gavriil Bănulescu-Bodoni de la Petersburg (1819) și cea de la Buzău (1854), a lui Filotei. Șaguna face îndreptări de limbă și îi scrie prefața. El se declară de acord cu teoria circulației cuvintelor, în sensul că „acea limbă este bună, care e înțeleasă de toți românii de pretutindeni”. Limba Bibliei trebuie să fie vorbită de popor, să exprime „chipul cugetării poporului”. Nu cade în plasa exagerărilor latinizantilor, dovedind un bun simț literar și filologic mult mai corect și mai firesc decât al filologilor profesioniști care voiau să creeze o limbă artificială, mai aproape de ceea ce vor fi propunerile esperanțistilor, decât de bunul simț al poporului.

În octombrie 1860, Șaguna convoacă din nou Congresul bisericesc care începuse să fie un fel de Parlament al românilor. Suntem în momentul trecerii de la absolutism la un regim mai liberal. Congresul cere autonomie pentru români, drepturi pentru Biserica ortodoxă, egale cu ale celorlalte culte, mai cere recunoașterea naționalității române ca egală cu celelalte națiuni din Imperiu și tot așa recunoașterea limbii române ca limbă egală cu celelalte vorbite în Imperiu.

La 4 noiembrie 1861, în urma demersurilor lui Șaguna la Viena, la Curte, se aprobă Statutele Asociațiunii transilvane pentru literatura română și pentru cultura poporului român (ASTRA). Ideea Asociațiunii aparține lui Ioan Cavaler de Pușcariu. Materializarea ei aparține unor bărbați de seamă ai vremii, printre care Șaguna, G. Barițiu, preotul Timotei Cipariu, Ion Rațiu și alții. Șaguna a fost ales primul președinte și a fost la inima lui până la moarte. Despre rolul Asociațiunii în viața Transilvaniei nu se va vorbi niciodată îndeajuns. El se bucura că Asociațiunea va promova limba română: „Aici voi fi norocos a auzi sunetele cele dulci ale limbii mele materne.” Dușmanii lui (de aceștia nu duce lipsă nimeni) au lansat la un moment dat zvonul că n-ar ști românește. Oameni mici la suflet au existat din totdeauna!

[...] În anul 1867, împotriva voinței românilor de nobis sine nobis (despre noi,

130 de ani de la moartea mitropolitului Andrei Șaguna

Momentul Șaguna în istoria Bisericii Transilvaniei (II)

Dr. Antonie Plămădeală*

fără noi) se instalează dualismul austro-ungar, se anulează toate legile favorabile românilor. Românii se vor frământa mult și se vor împărți în două tabere: activiști, care doreau să lupte pentru drepturile lor chiar în Parlamentul de la Budapesta și pasiviști, care recomandau abținerea de la orice colaborare politică în Parlament. Șaguna a fost de partea activiștilor. Temperament de luptător el n-a crezut în retragerea din luptă, știind că o astfel de „grevă” n-ar putea obține nimic de la o stăpânire cinică și opresoare. I se va da dreptate abia la sfârșitul vieții, când toți se vor uni din nou pe programul activismului. Neînțelegerile acestea dintre români l-au amărât grav pe Șaguna, până la îmbolnăvire.

La 14 septembrie 1868, la propunerea și pe textul lui Șaguna, Congresul Național Bisericesc aprobă Statutul Organic al Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania. Biserica sa avea un Parlament, Congresul, acum capătă și o Constituție. Românii nu le puteau avea pe cele politice: Șaguna suplinește aceasta prin organizarea bisericească. Printre marile și genialele idei și fapte ale lui Șaguna, aceasta nu trebuie uitată sau omisă. Principiul de bază al Statutului era angajarea în conducerea treburilor românești și a Bisericii ortodoxe a laicilor și a preoților, în proporție de două treimi laici și o treime preoți. Pondere laicilor și-a justificat-o Șaguna prin aceea că ceea ce laicii nu puteau face prin mijloace politice, să poată face prin Biserica. Peste ani, când se vor întocmi Statutele Patriarhiei Române din România Mare, acest principiu șagunian va fi preluat și păstrat în organizarea bisericească până astăzi.

În 1870, Șaguna a fost ales membru de onoare al Academiei Române, o recunoaștere a marilor sale merite culturale, bisericești și naționale deopotrivă. La 25 iunie 1873, bolnav, a trecut la cele veșnice și a fost

înmormântat în cimitirul bisericii din Rășinari. A murit întristat de neputința românilor de a fi într-o simțire, o voință și un gând, de aceea ultimul său cuvânt, testamentar, a fost: „Trăiți în pace, nu vă învâjbiți”.

Mesajul e valabil și astăzi și nu numai în Transilvania. Dar mai ales în Transilvania.

Mausoleul lui Șaguna la Rășinari

Om al Bisericii, dar și om cu deosebite calități politice indispensabile într-o vreme în care, fără acestea, nu se putea face față abuzurilor Puterii, Șaguna a știut să citească în semnele timpului, în evenimente și împrejurări și să tragă pentru poporul său foloasele până la limita posibilului. Cutezător al înnoirilor, a înființat instituții noi, românești, a imaginat forme de activități publice, adesea în spiritul vremii, dar și împotriva ei, din perspectiva pe care le anticipa cu deosebit spirit diplomatic. A știut să profite de slăbirea Imperiului, când a fost cazul, și să-i dea impresia că îl susține când era evident că nu se putea altfel.

În 1859, Austria pierde Lombardia în războiul cu Franța și Italia și trebuie să facă față unui deficit bugetar de 280 de milioane de florini. În aceste condiții, participând la lucrările Senatului, Șaguna a știut să profite de evenimente. Și-a dat mâna cu Andrei Mocioni, care reprezenta pe românii din Banat, și cu baronul Nicolae Petrinar din Bucovina. Erau ca și el ma-

cedoromâni. Se cerea trecerea la o guvernare constituțională și națiunile componente al Imperiului cereau drepturi. În ciuda evidenței, ungurul Gheorghe Majláth afirma că în Ungaria există o singură națiune, cea maghiară, și respingea pretențiile celorlalte națiuni. Șaguna s-a opus acestei afirmații, afirmând identitatea românilor ca români. El a cerut „constituții provinciale corespunzătoare, egală îndreptățire a tuturor națiunilor și dreptul limbii lor în toate dregătoriile, așezare religiei creștine pe o treaptă egală între ele ca și față de Stat, asigurarea de către stat a tuturor instituțiilor confesionale” (Justin Tambozi, Andrei Șaguna, om politic, în rev. „Contact internațional” vol. 9, 1993, Iași, p. 4).

Șaguna avea încă din prima tinerețe experiența maghiarizării. La școală a fost trecut „hungarus”. De aceea cere trecerea la ortodoxie, căci era socotit și catolic. A fost și acesta un act care prevenea asupra unui destin deosebit.

La moartea lui Șaguna episcopul sas G. D. Teutsch a scris: „Șaguna a fost conducătorul intelectual singurului cunoscut al poporului său și a putut să obțină în aceasta calitate astfel de rezultate politice, cum rar se întâmpla vreunui muritor a se învrednici de ele”. George Barițiu, care era unit, scria: „Ce să zicem despre imensele progrese făcute în arhidieceza greco-orientală, atât în reședința sa de la Sibiu, cât și în afară, în cler! Despre aceasta pot să judece numai acei fii ai Patriei care cunoscuseră starea ei deplorabilă dinainte de 1848. Se ceruse un spirit gigantic și o voință neînduplecată pentru ca să o regenereze. O adevărată providență a fost aceea care îi trimisese pe Andrei baron de Șaguna”.

Lorga îl numea „bătrân maiestuos, care de pe scaunul său de arhiereu conducea ca de pe un scaun de reg”. Și tot lorga l-a pecețuit cu aprecierea de a fi fost „un cârmuitor de oa-

meni și un îndreptător al vremurilor”.

Emilian Cioran, preot de Rășinari, tatăl lui Emil Cioran, notează cum a rămas Șaguna în amintirea rășinarenilor, el mai apucând bătrâni care l-au cunoscut. E un Șaguna care intrase deja în legendă. El s-a simțit bine la Rășinari, de aceea a și dorit să fie înmormântat acolo. „Era un popă frumos și voinic, om aspru dar cuminte, care ne-a deschis nouă românilor calea spre învățătură”. Rășinarenii știau că Șaguna a vrut să întemeieze în Rășinari un Seminar, dar până la urmă „a cumpărat în Sibiu casele care astăzi formează Seminarul Andreian” (Revista Teologică, 9-10, 1909, p. 429, 431).

Ioan Lupaș scria despre Șaguna: „Pentru toți românii de bine, acest nume va trebui să sună cât mai des și mai înțet, ca o trâmbiță de chemare la muncă nepregetată, la luptă conștientă și neșovăitoare, la împlinirea bărbătească, fără zăbăvă, a datoriilor față de lege și neam”. Ioan Slavici l-a numit pe drept cuvânt pe Șaguna „Mesia ardelenilor”. [...]

Cât de mult a cântărit statua lui Șaguna în tumultul evenimentelor Transilvaniei vremii lui, și tot de la început, poate că n-a spus-o nimeni mai exact decât unul din dușmanii lui, revoluționarul maghiar Kossuth. În octombrie 1848, Kossuth promitea că dacă va învinge el, va amnistia pe toată lumea „cu excepția lui Șaguna”.

Se spune că Șaguna, cunoscându-și valoarea și apreciind că unii au trecut pe lângă el fără să-l cunoască la adevăratele dimensiuni, ar fi lăsat posterității dreptul și îndatorirea de a i-o aprecia. Spusese: „Întorcându-vă de la mormântul meu, veți cunoaște pe cine ați pierdut”. Și-a prevăzut posteritatea. [...]

Viața, opera și activitatea lui Șaguna nu pot fi cu ușurință prinse într-o conferință, și nici într-o carte. El e mereu redescoperit și pentru fiecare generație redescoperite dascăl de cunoștințe și Mitropolit.

De aceea, de la Șaguna încoace, urarea de vârf care li se face Mitropoliților Transilvaniei e: „Să fii ca Șaguna!”

Dar cine l-ar putea egala!

*Autorul studiului este Mitropolitul actual al Ardealului

„Pretenu bun...”

La noi îi cunoscută o zicală, – după câte știu io, cunoscută și da unguri, – bunăuară că „pretenu bun la năcaz să aleje”. Nu dăm mult, cam amu-s vo doi-trii ani, zicala asta io u-am înștimbat oleacă, spunând că „pretenu bun nu numa la năcaz să aleje, ce și la înmormântare”. Cum am ajuns io la cujetarea asta? Vă spun.

Cândva, încă pă la începutu colectivizării, unu dintră foștii președinți dă la-nceputuri, – numele lui n-are importanță – ș-o dat pruncu la o ișcoală așe-zisă „agricolă”. Pruncu o avut cap bun, o învățat dăstul dă bine și, după ce o gătat cu ișcolile, o vinit acasă. Tată-so dăloc l-o și pus dă brigaderoș. N-or avut oameninii nimic împotriva, dăuarece alți conducători cu ișcoli mai nalte n-or fost nici în sat, nici în colectivă. Apoi, după câțva ani, o fost ales dă agronomuș. Numa că pruncu – ambițios și încrezut păstă măsură, – nici cu postu aista n-o fost mulțămît. Ca să ajungă p-o treaptă și mai naltă în conducere satului, s-o băgat în partid, ș-o ales hortaci „buni” și la băutura, da’ și la protecție. Nu-i dă mnirare că nu păstă multă vreme l-or și ales dă secretar dă partid.

No-amu, dacă cineva o avut putere-n sat pă vre-

murile acele, atunci putem spune că secretaru dă partid o fost domn păstă satu-ntreg. Tânăru nost în postu aista ș-o făcut dă cap pă plac, ș-o cotat și ș-o aflat „preteni” și la iăraș, apoi și la județ, că cu băutura tare dăparte ai putut ajunge și pă vremurile acele. Numa că haba o fost putere în brânca lui, banii or fost în colectivă. Așe să-nțăleje cum că odată numa că ne-am aflat cu iel și în frunte colectivii! Așe zo! Ca președinte! D-aci-ncolo tăt satu o jucat după cum o fluierat iel! Apu iel tare bine s-o preceput la treaba asta: pă hortaci i-o plătit, pă dușmani i-o pus în danț cu putere câștigului în colectivă. Așe dară la unii le-o vinit bine purtare asta „plătită” din banii colectivii, a satului și a statului, da’ mulțime, din an în an, tăt mai nămulțămîtă o fost cu năravu și „împărăție” lui.

Când apoi s-o-nștimbat rejimu, tare iute s-or mântuit dă iel și în partid, da’ mai ales în colectivă. L-or dat afară, lovindu-l cu doauă picioare în fund! O rămas singur. Singur cu băutura. Până l-o ținut banii. Când și banii i-i s-or gătat, o rămas c-o boală gre la inimă. O suferit vo-n an bun în ișpitalu julan, apoi, înainte d-ar fi îmbătrânit cu adevărat, o trecut în Împărăție cerească. Nea-

murile l-or adus acasă și l-or înmormântat. Numa că lume nu s-o-mbulzit în juru copârșelului lui: hortacii dă cândva or rămas acasă dă rușine, crezând că și cu asta să lapădă dă trecut, în vreme ce dușmanii – pă cum să și înțăleje, – n-or avut ce prețui în trecutu și moravu mortului.

Iacă dară cum am ajuns io la cujetare me, la care aș mai adăuga năște voarbe – luate dînt-o gazetă românească, – și potrivite și la întâmplare povestită: „La creștini, înmormântarea este legată de miracolul Învierii, moartea fiind o simplă trecere. Doar cei cu har sînt îndreptățiți la viața veșnică. Cei care l-au slujit cu cinste pe Dumnezeu se vor putea bucura de miracolul Învierii. Aceia care au slujit un alt stăpân primesc ce au dat. Adică nimic.”

Sandu Popa

≡ Anecdote din vechime ≡

Cine merită daru?

La o petrecere rejească, on preten d-a lui Archelaos o cerut dă la iel, ca dar, on păhar din aur. Rejele o poruncit sclujilor să aducă on păhar din aur, da’ nu pretenului lui l-o dăruit, ce lui Euripides, în vreme ce la pretenu uluit i-o spus:

– Tu ai cerut dar – l-o lămurit Archelaos, – numa că Euripides ș-atunci îl merită dacă nu grăiește nici o voarbă.

Dăspră o cină sărăcăcioasă

Odată filozofu Socrates ș-o temat năște goști la o cină pretenească. La nevastă-sa i-o fost rușine, dăuarece numa d-o cină tare sărăcăcioasă li s-o ajuns. Socrate ș-o liniștit muiere:

– Nu-ț face capu apă: dacă goștii îs oameni cu cum-păt, s-or mulțămi și cu atăta; da’ dacă-s năște oameni dă nimic, nu merită mai mult.

Păru feștit

Din Khios o vinit la Sparta on bărbat lăudăros, da’ nu tumna tânăr, care, dăuarece i-o fost rușine dă vrăsta la care o ajuns, d-aceie ș-o feștit păru cărunț. Când apoi la adunare o ponoslit că dîrce o vinit la Sparta, rejele Arkhidamos l-o ocărât spurcat și i-o răspsins cerere, atacându-l:

– Ce sfat bun ne poate da nouă on om la care nu numa în suflet, da’ și în cap numa minciuni îi cuibăresc.

Am citit că...

Poate numa bătrânii îs mai aduc aminte dă vremurile acele, când și în hortar la noi trăieș șerpi verinoși. Mulț n-or fost niciodată, da’ să-ntâmplă că, din când în când, cineva dăde față cu ii. Bunăuară cum o păfî și loșca Bălu, hortacu lu’ frate-mneu cel mai bătrân, când, înt-on păduriș, culegând crenji uscate, o călcat pă coada la on șerpe d-aista periculos, – noi îi zicem că-i viperă, batăr că nu pre ne precepem la ii.

Bogăt și dăstul că și loșca, – așe cum ne-or învățat batrânii noștri, – dăloc o tăiet cu brișca o cruciuliță pă mușcătură, o lăsat să-i curgă sânje cât mai mult, că cu sânjele curs s-o stors din trup și verinu șerpelui. Așe o scăpat și cu viața, da’ și cu sănătate, că ar fi putut rămâne ctiar și olog, dacă nu i-ar fi răsușit dăstul dă bine „operație”.

În ceas bun fie spus, io numa o singură dată am ajuns în apropiere unuie, da’ pă cum io m-am spăriet dă iel, șerpele și mai d-așe dă mine: cu una-doauă s-o ascuns înt-o crepătură, dă nici cu bota nu l-am putut zăvărli afară ca să-l potrocesc. Că și asta i-o fost datorie aceluie care o dat d-on șerpe verinos. (Iaca cum să dăzvăluie și din pățaniie asta o sucă din bătrâni, moștenită din tată-n fiu...) Bine-nțales că dă multe uări s-o-ntâmplat ș-aceie – și cu unu, și cu altu – cum că amesteca vipera cu șiclăuu, da’ asta nu pre să pute dovedi, așe că cine-o crezut o crezut, cine nu, acela o rămas cu părere lui.

No, da’ să vă povestesc și felu cum am ajuns io să vi le amintesc tâte cile dă mai sus, că și asta-i o întâmplare adevă-

rată, numa-i cu mult mai dășoadă dăcât a me. Îi voarbă că am citit înt-on uișag din România cum că înt-on oraș din Brazilie primaru orașului plătește câte-on bișicli – uă bani în valoare unuie bișicli, – la tăt acie care vălălesc să prindă șerpi verinoși din juru orașului. Numa că nu-i voarbă dă unu-doi, ce d-on sac întreg! Din asta ne putem întipui că, în părțile acile, cât șerpi treabă să trăiască, dacă numa măsurat cu sacii să merită să-i vânezi.

Din cile citite am înțales cum că, în părțile acile, cândva, „târătoarele” aște or fost ținute și înmulțite dă oameni pântru a le mânca, și că atunci când s-or lăsat dă suca asta din bătrâni, încetu cu încetu pă tăt șerpilor rămași în viață i-or lăsat în voie lui Dumnezo. Așe dară nu-i dă mnirare că s-or sporit în așe măsură, dă amu pun în pericol viețile acelor care trăiesc uă ajung în apropiere lor și a orașului.

„Campanie de prindere a șerpilor” mai ține și în zilele noastre, din asta să-nțăleje cum că încă nu le-o răușit să să mântuie cu tăt dă ii, ș-aista-i dăstul dă mare bai. Poate că, dacă primaru orașului le-ar da voie și vânătorilor din țările răsăritene să margă și ii la vânat cu metodele lor moderne, atunci tăt treaba asta n-ar fine mai mult dă câteva zile. Dăuarece, – după cum să vorbește, – în țările amintite tumna mîncările gătate din „târătoare”-s cile mai cotate și mai bine plătite „gustări”. Dac-ar fi după mine... Eh, da’ nu-i după mine!

Vă dorește sănătate cât mai bună și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

Glume

La crâjmă doi hortaci vorbăsc:

– Mă, vād că ți gol păharu. Mai ceri unu? – vine întrebare.

– Cere-a dracu! Ce să fac io cu doauă păhară goale, – îi răspunde ista.

Doi vecini stau dă voarbă la gard:

– Auz mă, – să mniră unu, – ce porc dășod ai tu?! Cu trii picioare?!

– D-apu ce crezi, vecine, numa n-oi băga on porc întreg înt-o leveșe dă păsulă! – îl lămurește ista.

Judecătoru îl întreabă pă soț:

– Spune-m, dîrce vrei să te dăspărțești dă nevastă?

– Păi, domnule judecător, uneuări să-ntâmplă că nevastă-me să trezește din somn în toiu nopți și-m spune cum că: „Hai, plătește și te du în treaba ta!”

Doauă pretene să vorovăsc:

– Îi drept că bărbatu-to te-o prins cu fostu-tău soț, cu Ionuț?

– Așe zo! Închipuieț, scumpa me, cât dă uitucă mi-s! Am uitat ctiar și aceie că io mi-s dăspărțit dă Ionuț.

Fotbal

Timișoara a rămas, Oradea a promovat în primul eșalon

Vestul României cu două echipe în Divizia A

La încheierea campionatului, UTA s-a clasat pe ultimul loc, retrogradând direct. Poli AEK Timișoara a terminat sezonul pe locul 14, fiind nevoită să se confrunte într-un meci dublu cu Gloria Buzău. Până la urmă, pentru Vestul României totul s-a terminat cu bine, Poli absolvind barajul cu o victorie dublă, 5-3 pe teren propriu și 3-1 în deplasare, iar FC Oradea învingând contra Oțelului Galați, 1-2 în deplasare și 3-1, acasă.

Bănățenii au revenit
după 0-2

Barajul a început pentru formația din Timișoara ca un coșmar. În primul meci de acasă cei 25.000 de suporteri bănățeni au rămas încrămeniți văzând că la mijlocul primei reprize buzoiarii veniți din al doilea eșalon conduc cu 0-2. Revenirea gazdelor a fost de-a dreptul miraculoasă, până la urmă răsturnând rezultatul la 5-3. În meciul de infarct scorul final s-a stabilit în prelungiri. Cu un avantaj de două goluri, elevii lui Muțescu, din primul minut al returului au fost superiori gazdelor deschizând scorul la finele primului sfert de oră. Cartonașul roșu acordat buzoiarului Dobozi a mărit considerabil șansele oaspeților,

care s-au și folosit de ocazie, învingând cu 3-1 și în deplasare. Cu un scor total de 8-4 echipa din Banat și-a apărut, fără probleme, dreptul de a evolua în primul eșalon al fotbalului românesc. Cu acest rezultat timișorenii se vor putea bucura, cel puțin încă un sezon, de prezența pe Stadionul „Dan Păltinișanu” a celor mai bune formații de club din România. Astfel a rămas în primul eșalon și cel mai numeros public din România, care vizitează meciurile în medie, într-un număr de peste 20.000. Muțescu a fost cel de al treilea tehnician, care a stat pe banca gazdelor, din sezonul 2002-03, dar în iunie i-a expirat contractul și va părăsi echipa. În locul lui, președintele

Toni Doboș se străduiește să-l aducă pe tehnicianul italian, Walter Zenga, care la ora actuală mai este sub contract la FC Național.

Vrăjitoarea,
noul idol al Bihorului

Oradea are, după o pauză de 12 ani, echipă în Divizia A. Fosta FC Bihor s-a impus cu scorul de 3-1, în fața formației Oțelul Galați, în manșa secundă a barajului. Cum în tur, formația de la malul Dunării a câștigat doar cu 2-1, Oradea

respiră din nou aerul tare al primei scene. 20.000 de spectatori au aplaudat izbânda bihorenilor, un club cu veche tradiție, care este continuatorul fostei CAO Oradea, campioană în două țări diferite: Ungaria – 1943 și România – 1948. Alături de Rapid Viena, care a luat titlul în Germania și Austria, formația din Oradea a intrat prin această performanță în Cartea Recordurilor. Vrăjitoarea a fost eroul meciului de la Oradea, el marcând cele două goluri care au dus jocul în prelungiri, precum și „golul

de aur” care readuce Oradea după 12 ani în primul eșalon. „Au existat în viața mea două momente de glorie sportivă: când am câștigat Cupa Campionilor Europeni la judo și acum. La pauză, antrenorul le-a spus băieților la vestiare: «Azi trebuie să vă luați gloria pe care o meritați și să faceți fericite niște oameni simpli, pentru care aceste momente poate nu se vor repeta». Nici un cuvânt despre bani. Și s-a văzut cât de solidari au fost jucătorii și cât de mult a crezut publicul în cauza noastră”, a declarat Marius Vizer, patronul echipei orădene, care le-a promis jucătorilor săi o primă de 7.000 de dolari pentru a promova. Petru Filip, primarul orașului Oradea, a afirmat că „din punct de vedere economic, Oradea este de mult timp în Divizia A, așa încât intrarea echipei în prima divizie se dorea și se impunea”. La formația bihoreană activează ca impresar și omul de afaceri din Giula, Teodor Bordaș.

Ștevi

Derbi la școala din Micherechi

Ultimele zile ale anului școlar sunt încărcate cu emoții pentru elevi, mai ales pentru absolvenți. Aceste sentimente, la Micherechi, sunt palpabile, dar nu numai din cauza apropiatei serbare de rămas bun, ci și pentru că tradiționalul meci între absolvenți și profesori este aproape. Despre această partidă am vorbit cu Zoltan Ruja, directorul școlii din Micherechi.

- La noi este o tradiție ca în ultima săptămână de școală clasa a opta să se pregătească pentru serbarea de bun rămas. Dar în această perioadă se organizează și un eveniment însemnat, și anume meciurile dintre profesori și elevii care termină studiile elementare. De obicei, sunt întreceri și între fete și profesoare, dar în anul acesta nu s-au organizat, fiindcă sala de sport este în renovare, astfel partida de volei nu va avea loc. Dar între băieți și profesori s-a desfășurat tradiționalul meci de fotbal.

- Cine a câștigat?
- Ca de obicei, și în anul acesta profesorii au învins. Anul trecut scorul a fost egal.

- Aceste rezultate sunt înregistrate undeva?

- Nu le avem înregistrate, le păstrăm doar în memorie. Fiecare elev își amintește de scorul pe care l-a obținut la meciul respectiv, iar noi, profesorii ne aducem aminte cu care clasă a fost mai greu sau mai ușor să obținem victoria. Mai nou,

aceste meciuri sunt înregistrate pe video.

- Nu a fost vreun an când elevii au câștigat meciul?

- Eu personal nu țin minte. L-am întrebat și pe domnul

Vasile Martin, care de 25 de ani este profesor de sport în școala noastră, dar nici el nu își amintește de nici un meci unde câștigătorii să fi fost elevii. A fost an când, cum se zice la noi, „prin pene a trecut”, ca profesorii să câștige. Dar și scor egal numai de două ori au obținut elevii.

- Acum ce scor s-a înregistrat?

- Acuma au fost două clase. Cu clasa „A” scorul a fost 6-3, iar cu clasa „B” 7-4 pentru profesori.

- Vă puteți imagina ca într-un an profesorii vor juca mai slab?

- S-ar putea. Numai că în corpul didactic sunt șase băieți, dintre care, din diferite motive, nu toți pot juca fotbal.

Astfel, echipa profesorilor este completată cu angajații de la primărie. Bineînțeles, asta înseamnă un avantaj. Dar s-ar putea, să avem surprize în viitor, după cum am zis, și anul trecut echipa elevilor a fost excelentă și numai cu greu am putut egala.

- iova -

Sfârșit de campionat
cu întrebări deschise

La mijlocul săptămânii trecute, Federația de Fotbal din județul Bichiș a adus hotărâri în numeroase probleme. În primul rând a stabilit efectivul primelor două divizii județene în care vor evolua în sezonul 2003-2004 câte 16 echipe. Deoarece încă nu se cunoaște numărul formațiilor bichișene care vor retrograda din divizia a III-a a Campionatului Național, nu se știe nici câte echipe vor retrograda din prima divizie județeană. Luptele din al treilea eșalon național se vor încheia în următoarele zile, cu confruntările de baraj. Abia în urma acestora se va stabili numărul echipelor retrogradate din prima și a doua divizie județeană. Într-un caz extrem, s-ar putea întâmpla ca să cadă chiar și câte 6 echipe. Într-o astfel de situație, formația din Micherechi, fiind clasată pe locul 12, ar continua evoluția în a doua divizie județeană, iar

Aletea, aflându-se tot pe poziția 12-a, ar evolua în sezonul următor în a treia linie.

O altă hotărâre importantă a fost că din următorul sezon se vor putea așeza pe băncile tehnice numai antrenorii care dispun de avizul eliberat de Federația Maghiară de Fotbal.

Condițiile avizului sunt: calitatea de membru în federație, cazier judiciar, obținerea licenței de gradul potrivit în urma participării la cursurile de perfecționare impuse din federație.

Jucătorii străini și pe mai departe vor putea evolua în campionatele județene cu permisiunea federației.

Sezonul de toamnă, în ambele competiții județene, va începe la 16 august și se va încheia la 16 noiembrie. În divizia a III-a, sezonul de toamnă se va desfășura între 30 august și 9 noiembrie.

MIC

Ultimele rezultate
ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul județean, Bichiș, div. I

Bătania-Szeghalom 0-1

Gádoros-Micherechi 0-0

Campionatul județean, Bichiș, div. II

Doboz-Aletea 1-2

ROMÂNIA

Luni 30 iunie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Surprize, surprize (R) 12.00 Teleenciclopedia (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Pro patria 14.30 Kronika 15.50 Sănătate pentru toți 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzgunare 18.00 Jurnal 18.45 Să vezi și să nu crezi! 19.00 Iartă-mă! 20.00 Serial. Agenția 21.00 Cafeneaua politică 22.00 Jurnal de noapte 22.30 Noaptea devoratorilor de publicitate 23.30 Film. Alte nouă săptămâni și jumătate 1.10 Jurnal (R) 1.55 Să vezi și să nu crezi! (R) 2.10 Cafeneaua politică 3.10 Iartă-mă! (R) 4.10 Serial (R). Agenția 5.00 Sănătate pentru toți! (R).

Marți 1 iulie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Corect! 10.10 Sănătate pentru toți! (R) 11.00 Serial (R). Dragoste și răzgunare 12.00 Iartă-mă! (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Puncte cardinale 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Kronika 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzgunare 18.00 Jurnal 18.45 Să vezi și să nu crezi! 19.00 Film. Îmbălzitorul de cai 20.45 România 1.... și strada 21.00 Serial. Suflete rătăcite 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Taverna estival 23.30 Film. Studio 54 1.10 Jurnal (R) 1.55 Să vezi și să nu crezi! (R) 2.10 Film. Florile morții 3.50 Să vezi și să nu crezi! (R) 4.05 Serial (R). Suflete rătăcite 5.00 Interes general (R).

Miercuri 2 iulie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Profesioniști 11.00 Serial (R). Dragoste și răzgunare 11.55 Să vezi și să nu crezi! (R) 12.10 Serial (R). Destine secrete 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Oameni ca noi 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Convițuri 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzgunare 18.00 Jurnal 18.45 Să vezi și să nu crezi! 19.00 Unu și Unu 20.00 România – Rusia, un nou început 20.30 Film. Îmbălzitorul de cai 22.10 Jurnalul de noapte 22.40 Taverna estival 23.40 Film. Guinevere 1.25 Jurnal (R) 2.10 Să vezi și să nu crezi! 2.25 Film. Gong Show 3.55 Să vezi și să nu crezi! (R) 4.10 Serial. Baywatch Hawaii 5.00 Tezaur folcloric (R).

Joi 3 iulie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Bucuriile muzicii (R) 10.55 România 1... și strada (R) 11.00 Serial (R). Dragoste și răzgunare 11.55 Să vezi și să nu crezi! (R) 12.10 Serial (R). Destine secrete 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Spectacolul lumii... 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Panorama 15.50 Serial. Destine secrete 17.05 Serial. Dragoste și răzgunare 18.00 Jurnal 18.45 Tragerele Joker și Loto 5/40 19.00 Unu și unu 20.05 Film. Sheherezada 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Taverna estival 23.30 Film. Sinuciderea fecioarelor 1.10 Jurnal (R) 1.55 Să vezi și să nu crezi! (R) 2.10 Film (R). Sheherezada 3.50 Să vezi și să nu crezi! (R) 4.05 Serial. Baywatch Hawaii 5.00 Taverna estival (R).

Vineri 4 iulie

6.00 Jurnal de dimineață 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Tezaur folcloric (R) 11.00 Serial (R). Dragoste și răzgunare 11.55 Să vezi și să nu crezi! (R) 12.10 Serial (R). Destine secrete 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Călătoriile lui '03 (R) 14.25 Tribuna partidelor parlamentare 14.55 Cafeneaua politică (R) 15.50 România politică 16.0 Interes general 17.10 Mileniul model 18.00 Jurnal 18.45 Să vezi și să nu crezi! 19.00 Unu și unu 20.00 Salut, America! 21.50 Reflecții rutiere 22.05 Jurnalul de noapte 22.35 Taverna estival 23.35 Film. Impact la înălțime 1.05 Jurnal (R) 1.50 Să vezi și să nu crezi! (R) 2.05 Film. Îmbrățișează-mă! Sărută-mă! 3.40 Să vezi și să nu crezi! (R) 3.55 România 1... și strada (R) 4.00 Serial. Baywatch Hawaii 5.00 Mileniul model (R).

Sâmbătă 5 iulie

6.00 Vară pentru voi 7.00 Desene animate 8.00 Matineu de vacanță 9.00 Teleshopping 9.15 Serial. Băieții de la Sport 10.00 Auto Club 10.30 Casa de vacanță 11.10 Călătoriile lui '03 12.10 Aglomerație în garaj 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Vacanță în direct (I) 14.00 Formula 1. Calificări 15.00 Serial. Vorba lui Jim 15.30 Vacanță în direct (II) 16.00 Spectacolul lumii 16.30 Ora G 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnal 18.45 Buletin Formula 1 18.50 Să vezi și să nu crezi! 19.00 Surprize, surprize... (I) 20.10 România 1... și strada 20.20 Surprize, surprize 21.10 România 1... și strada 21.20 Surprize, surprize... 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Buletin Formula 1 (R) 22.20 Taverna estival 23.20 Film. Sărutul dragonului 1.10 Jurnal (R) 1.55 Să vezi și să nu crezi! (R) 2.10 Film. Impact la înălțime 3.45 Să vezi și să nu crezi! (R) 4.00 Serial. Baywatch Hawaii 4.55 Puncte cardinale (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 6 iulie

6.00 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Matineu de vacanță 9.00 Serial. Dragă, am micșorat copiii! 9.45 Serial. Băieții de la Sport 10.15 Așa e viața! 11.10 Viața satului 12.00 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Studio Formula 1 13.55 Formula 1. Marele premiu al Franței 16.00 Bravissimo! 18.00 Jurnal 18.45 Buletin Formula 1 18.50 Tragerele Loto 6/49 și Noroc 19.00 Astă seară Sir Elton John 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Buletin Formula 1 (R) 22.20 Zona publicitară 22.50 Film. Pasune fierbinte 0.25 Auto Club (R) 0.55 Jurnal (R) 1.40 Să vezi și să nu crezi! (R) 1.55 Spectacolul lumii (R) 2.20 Film (R). Sărutul dragonului 4.05 Serial. Baywatch Hawaii 5.00 Universul credinței (R).

TVR

Luni 30 iunie

6.00 Jurnal rutier 6.15 Desene animate 6.45 Teleshopping 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Documentar 8.30 Desene animate 9.00 Film puzzle (R) 10.00 Triptic 11.00 Serial. Saint Tropez 12.00 Știri 12.15 Patrimoniul Românesc 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 14.45 Teleshopping 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Călătorind prin țară 17.00 Televiziunea, dragostea mea! (R) 18.00 Poveștile Dunării (I) 18.15 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. Miracole 20.15 Profil 20.30 Telegiurnal 21.00 Sport plus 22.00 Gala Premiilor „Flacăra” – 2002, 22.45 Film. Sanctuar 0.15 Serial (R). Saint Tropez 1.10 În jurul lumii (R) 1.40 Cultura misterioasă (R) 2.10 Serial (R). Turneul 3.00 Veni, Video, Vici! (R) 3.15 Sport plus (R) 4.15 Poveștile Dunării (R) 4.30 Călătorind prin țară (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegiurnal (R).

Marți 1 iulie

6.00 Jurnal rutier 6.15 Desene animate 6.45 Teleshopping 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Documentar 8.30 Desene animate 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 12.00 Știri 12.15 Tribuna partidelor parlamentare 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 14.45 Teleshopping 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Călătorie la pas 17.00 Arhitectură sacră 18.00 Poveștile Dunării (II) 18.15 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. Miracole 20.15 Profil 20.30 Telegiurnal 21.00 Serial. Polițiștii de la „Blue Murder” 22.00 Teatru. Măine 23.00 Serial. Speranțe și împliniri 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 În jurul lumii (R) 1.30 Film (R). Sanctuar 3.00 Veni, Video, Vici! (R) 3.15 Serial (R). Polițiștii de la „Blue Murder” 4.15 Poveștile Dunării (R) 4.30 Călătorie la pas (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegiurnal (R).

Miercuri 2 iulie

6.00 Jurnal rutier 6.15 Desene animate 6.45 Teleshopping 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Documentar 8.30 Desene animate 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 12.00 Știri 12.15 Patrimoniul Românesc 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.45 Teleshopping 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Eco – Magazin 17.00 Arhitectură sacră 18.00 Poveștile Dunării 18.15 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. Miracole 20.15 Profil 20.30 Telegiurnal 21.00 Eurofootball 22.00 Film. Cea de-a doua noapte 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 Documentar (R) 1.30 Film (R). Cea de-a doua noapte 3.20 Eurofootball (R) 4.40 Poveștile Dunării (R) 4.30 Eco – Magazin (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegiurnal (R).

Joi 3 iulie

6.00 Jurnal rutier 6.15 Desene animate 6.45 Teleshopping 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Documentar 8.30 Desene animate 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 12.00 Știri 12.15 Tribuna partidelor parlamentare 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 14.45 Teleshopping 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Aventuri în România 17.00 Arhitectură sacră 18.00 Poveștile dunării 18.15 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. Miracole 20.15 Profil 20.30 Telegiurnal 21.00 Serial. Stăpânul animalelor 22.00 Film. Martor tăcut: În jurul lumii 23.45 Alea cu Ghimpi (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 Minuțiile Americii (R) 1.30 Film (R). Martor tăcut 3.15 Serial (R). Stăpânul animalelor 4.15 Poveștile Dunării (R) 4.30 Aventuri în România (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegiurnal (R).

Vineri 4 iulie

6.00 Jurnal rutier 6.15 Desene animate 6.45 Teleshopping 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Documentar 8.30 Desene animate 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 12.00 Știri 12.15 Patrimoniul Românesc 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 14.45 Teleshopping 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Gimnastica 18.30 Televiziunea, dragostea mea! 19.15 Serial. Miracole 20.15 Profil 20.30 Telegiurnal 21.00 Serial. Central Park West 22.00 Film. Un strigăt disperat 23.40 Remix 0.40 Documentar 1.10 Film (R). Un strigăt disperat 2.40 Serial (R). Central Park West 3.30 Gimnastica (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegiurnal (R).

Sâmbătă 5 iulie

6.00 Jurnal rutier 6.15 Desene animate (R) 6.45 Veni, Video, Vici! (R) 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Generația@ 9.00 Răscruci 9.30 Arca lui Noe 10.00 Desene animate 10.30 Delfinul de aur 11.00 Serial (R). tineri și îndrăgostiți 21.00 Știri 12.15 Insolit 12.45 Film puzzle 14.00 Vezi 2, vezi Europa 14.15 Atlas 14.45 Alea cu Ghimpi 15.00 Serial. Farmece 16.00 Gimnastica 18.30 Iubiri celebre ale secolului XX 19.00 Film. În goana mare 20.30 Telegiurnal 21.00 Film. Dorințe deșarte 22.30 Serial. Cel mai îndrăgostit bărbat 23.30 Serial. Turneul 0.30 Film (R). În goana mare 2.00 Serial (R). Farmece 3.00 Gimnastica (R) 5.30 Telegiurnal (R).

Duminică 6 iulie

6.00 Muzica populară din Mehedinți 6.15 Desene animate (R) 6.45 Teleshopping 7.00 Călător prin lume 8.00 Ferma 9.30 Medalion de interpret 10.00 Gimnastica 13.00 Floarea din Grădina 14.30 Cronici mediteraneene 15.00 Serial. Farmece 16.00 Știri 16.10 Alea cu Ghimpi 16.30 Serial. Aventurile familiei Twist 16.30 Serial. Saint Tropez 18.00 Serial. Miracole 19.00 Atenție, se cântă! 20.30 Telegiurnal 21.00 Piersic show 22.35 Film. Înlocuirea marelui lui Rocca 0.15 Serial (R). Aventurile familiei Twist 0.40 Film (R). Dorințe deșarte 2.10 Serial (R). Farmece 3.00 Remix (R) 4.00 Răscruci (R) 4.30 Cronici mediteraneene (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telegiurnal (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

30 Iunie, Luni (redactor: Petru Câmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

1 Iulie, Marți (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

2 Iulie, Miercuri (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

3 Iulie, Joi (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană (serial de dr. Alexandru Ardelean) 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

4 Iulie, Vineri (redactor: Eva Iova)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.50: Revista presei „Foia românească” 11.55: Avangarda „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

5 Iulie, Sâmbătă (redactor: Petru Câmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere.

6 Iulie, Duminică (redactor: Petru Câmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

2 iulie 2003 (mtv ora 14.25)

Reluare: 5 iulie 2003 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

După câteva știri și informații, emisiunea în limba română a Televiziunii Maghiare va difuza un amplu montaj despre Festivalul Copiilor din Serbia și Muntenia care a avut loc la 21 iunie la Alibunar, Voivodina. La manifestarea la care au participat aproape 900 de copii, a evoluat și echipa folclorică a Liceului Românesc, prezentând coregrafia „Când cătană m-a luat...”.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 30 iunie 2003

16.00–16.30 EVAntai 16.30–17.30 Vara cu noi – magazin regional 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 1 iulie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba germană). 16.30–17.30 Universul culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 2 iulie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.00 Rural XXI 17.00–17.30 Meleaguri de cântec 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 3 iulie 2003

16.00–16.30 Banatica (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe fază 17.00–17.30 Lege pentru toți 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 4 iulie 2003

16.00–17.30 Transmisiune sportivă – Campionatul Național de Gimnastică.

Sâmbătă, 5 iulie 2003

16.00–17.30 Transmisiune sportivă – Campionatul Național de Gimnastică.

Duminică, 6 iulie 2003

16.00–16.30 Magazinul copiilor 16.30–17.00 Film documentar 17.00–17.30 Locuri cu povești 17.30–18.00 Musica Viva.

Sponsorul nostru

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24

pe 756 kHz

Internet: www.rrr.ro

e-mail: ro@rrr.ro

Tel./fax: 00-40-21-3142118

UMOR

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.
Tel. 259-430552, Fax.: 259-427372

E-mail: inbox@rve.net

– muzică – știri locale și BBC – emisiuni pentru orice vârstă

Ascultați RVE non stop și pe Internet la:
<http://www.rve.net>

TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m – vineri: 18.30–18.45 – sâmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

Pelerinaj la mănăstiri ortodoxe din Ardeal

În România există nenumărate mănăstiri mai vechi și mai noi. Străbătând țara, observi că multe lăcașuri sfinte se ridică chiar sub ochii tăi. Despre modul particular de viață care se desfășoară între zidurile mănăstirilor cunoaștem lucruri sumare, din cele citite ori din reportajele prezentate de televiziunea română. Din bunăvoința Episcopiei Ortodoxe din Giula și a Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural din Arad, o seamă de copii din Micherechi au avut ocazia să străbată într-un circuit de trei zile drumurile spre câteva importante mănăstiri.

Pelerinajul, o drumeție de peste o mie de kilometri, la care au participat 30 de persoane, a început la 16 iunie. În prima zi, Prea Sfințitul Episcop *Sofronie* ne-a făcut cinstea de a ne fi ghid și de a ne face o prezentare asupra mănăstirilor vizitate. Alături de Părintele Episcop, l-am avut ca însoțitor pe Părintele Arhimandrit *Siluan* de la Săcal. Primul popas l-am făcut la 50 de kilometri de orașul Deva, la Mănăstirea Prislop. Am admirat bisericuța cu un trecut de aproape 600 de ani, am ascultat cu luare-ăminte povestea ei, am vizitat cu interes locul în care sunt înmormântate rămășițele pământești ale măicuțelor.

Apoi am pornit mai departe, către următoarea stație a pelerinajului nostru. Spre seară am ajuns la Mănăstirea Florești, de lângă Cluj-Napoca. După străvechi obiceiuri creștine, măicuțele de la mănăstire l-au întâmpinat pe Sfinția Sa, și, totodată, pe întregul grup de pelerini, cu bătaie de toacă.

Tânărul lăcaș de cult – număra numai nouă ani – este construit în stil neobizantin. Aflăm de la măicuțe că, în urmă cu un deceniu, pe locurile acestea străjuiau încă păduri dese și că mănăstirea s-a ridicat cu mult ajutor din partea ortodocșilor din împrejurimi. Cele 22 de hectare de pământ aflate în proprietatea mănăstirii sunt lucrate de călugărițe, care își asigură astfel, o mare parte a hranei zilnice. Cina bogată, servită în compania Prea Sfinției Sale și a măicuțelor, ne-a prilejuit o adevărată desfătare. Ne-am ridicat cu

greu de la masă, dar sosise de mult ceasul în care trebuia să ne îndreptăm spre locul în care urma să înnoptăm: Mănăstirea Nicula, de lângă Gherla.

...Deși am adormit târziu, am reușit să ne trezim la timp. În cursul dimineții am participat la slujbă și am făcut cunoștință cu istoricul locului. Am admirat vechea bisericuță românească din lemn și am privit cu încântare iconostasul din biserică cea nouă și Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului. Legenda spune că Maica Domnului din icoana zugrăvită de preotul Luca din Iclod, în 1681, a lăcrimat de mai multe ori, făcând ca Mănăstirea Nicula să devină unul dintre cele mai importante locuri de pelerinaj pentru credincioșii din această parte a Europei. În fiecare an, la 15 august, de sărbătoarea Sfintei Marii, mii de creștini se adună în acest loc sfânt. Au fost ani în care mănăstirea a fost înconjurată de peste trei sute de mii de credincioși.

Am făcut cunoștință pe îndelete cu activitatea școlii de pictură pe sticlă de la Nicula.

În orele după-amiezii ne-am deplasat la Cluj, unde am vizitat vestita grădină botanică, ce se întinde pe o suprafață de mai bine de 14 hectare. În acest parc de nivel european cel mai mult ne-a impresionat sera cu plante exotice și tropicale. Am vizitat de asemenea Catedrala Ortodoxă și Catedrala Catolică din Cluj, după care, obosiți și plini de impresii, ne-am întors la Nicula. Aici, părintele *Albin*, bucatarul-șef, ne-a așteptat cu o plăcută surpriză: ne-a condus într-o poieniță unde, la un pitoresc foc de tabără, ne-a pregătit o cină copioasă.

În ultima zi a pelerinajului, am poposit la Mănăstirea Salva. În drum, ne-am oprit pentru a vizita casele memoriale a doi cunoscuți scriitori români: Liviu Rebreanu și George Coșbuc.

Ca și Mănăstirea Florești, și cea de la Salva este ridicată recent, prin contribuția credincioșilor. În prezent, locuiesc aici 22 de măicuțe, însă este în construcție un imobil impozant, astfel că mănăstirea va fi în curând mult mai mare. După prânz, am pornit spre casă mai bogați, mai înțelepți. În ciuda condițiilor modeste,

copiii s-au simțit bine. Pelerinajul a fost o lecție de istorie vie, cu prilejul căreia am aflat lucruri interesante despre viața interioară a mănăstirilor ortodoxe. Tinerii au constatat cu surprindere că părinții călugări, îmbrăcați în lungi haine negre, sunt oameni deosebiți, care,

deși trăiesc după legi și ritualuri specifice stricte, muncesc, găsesc, simt și glumesc, atunci când trebuie, la fel ca și noi.

Ne-am întors acasă cu o bucată de România în sufletul nostru, cam obosiți dar plini de impresii.

Z. Ruja

IOAN ALEXANDRU

Nicula

*O săptămână la Nicula-a plâns
Icoana maicii noastre născătoare
Ardealul era răstignit în furci
Și nu vedea în oameni o scăpare*

*Iobagii Transilvaniei săraci
Cu bou-n jug și secetele-n strungă
Când au secat izvoarele de plâns
Au început pădurile să plângă*

*Și când pădurile s-au istovit
Pe dealurile noastre transilvane
Au început pe schituri pe pereți
Să plângă precistele din icoane*

FOAIA
românească
27 Iunie 2003
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Rita Pátcaș. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bihor și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2003: 3 luni 780 forinți; 6 luni 1560 forinți; 1 an 3120 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.